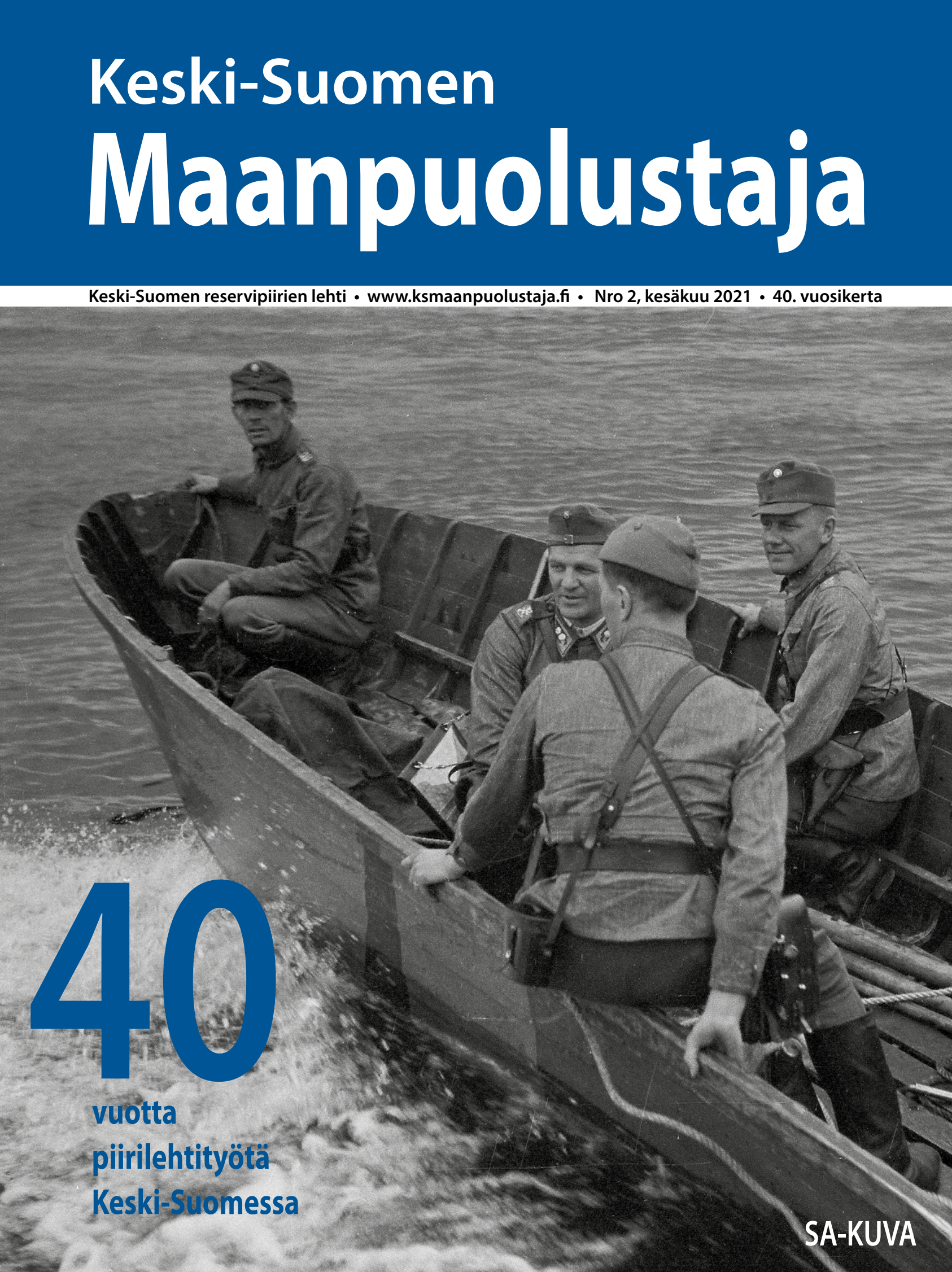

Keski-Suomen Maanpuolustaja

Keski-Suomen reservipiirien lehti • www.ksmaanpuolustaja.fi • Nro 2, kesäkuu 2021 • 40. vuosikerta

A black and white photograph showing four men in Finnish military uniforms sitting in a small, narrow boat on a body of water. The man in the foreground is seen from the back, wearing a beret and a jacket with a satchel. The other three men are facing him or looking towards the camera. The boat is moving, creating a wake in the water.

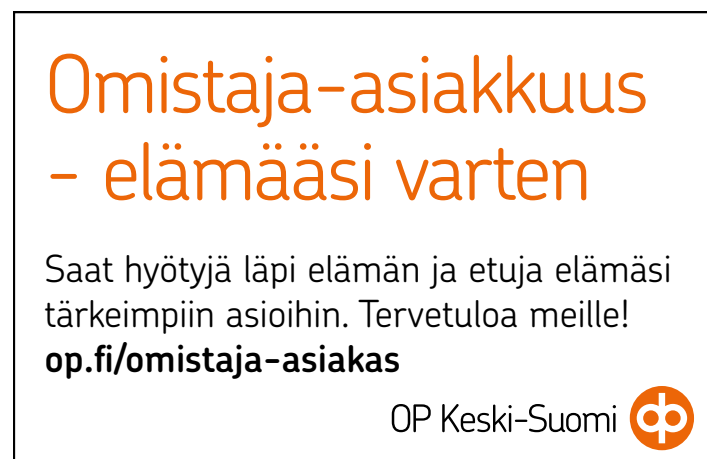
40

vuotta
piirilehtityötä
Keski-Suomessa

SA-KUVA

www.nammo.com

Keski-Suomen Maanpuolustaja 2/2021

40. vuosikerta

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA

14.2.1992 Keski-Suomen Reserviläisjärjestöjen tiedotuslehti 11. vuosikerta

**Itsenäisyyden juhluvuosi on alkanut.
On aika muistaa heitä, jotka ovat sen viettämisen mahdollistaneet.**

**KESKI-SUOMEN RESERVI-
UPSEERIPIIRI RY:N
KEVÄTKOKOUS**

pidetään keskiviikkona 25.3.1992 aikaan klo 18.00 Luonattien varuskuntakerhoissa Tikkakoskella. Piirihallituksen kokous pidetään samoina iltona tiistaina 10.3.1992 aikaan klo 18.00. Kokouksessa käsitellään sääntö-
määräiset asiat.

PIIRIHALLITUS

**KESKI-SUOMEN RESERVI-
ALIUPSEERIPIIRI RY:N
KEVÄTKOKOUS**

pidetään keskiviikkona 25.3.1992 aikaan klo 18.00 Luonattien varuskuntakerhoissa Tikkakoskella. Piirihallituksen kokous pidetään samoina iltona tiistaina 10.3.1992 aikaan klo 18.00. Kokouksessa käsitellään sääntö-
määräiset asioiden lisäksi sääntömuut-
osia.

PIIRIHALLITUS

Keski-Suomen Maanpuolustajan kansi 1/1992. Tämän lehden kansi: SA-kuva, eversti Pajari ylittää Vuoksen 1941.

PÄÄKIRJOITUS

Kahvittelua vai pyyteetöntä maanpuolustustyötä

Nuorena miehenä varusmiespalveluksen jälkeen, ammattiin valmistuneena insinöörinä, ei päälimmäisenä ajatuksena ollut liittyä mukaan reserviläistoimintaan. Mielessä oli enemmänkin työura ja perheen perustaminen. Omassa nuoruudessa olin viettänyt paljon aikaa isovanhempieni kanssa sekä saanut kuulla tarinoita sota-ajalta ja sen jälkeen niin rintamalla sotineelta veteraanilta, rintamalla valmistautuneelta sotilaspojalta, rintamalotalta kuin kotirintaman peruspilari perheenäidiltä. Samaan aikaan myös useiden ikätovereitteni silmissä reserviläistoiminta nähtiin vanhojen miesten kahvi- ja kampaviinerikerhona, joissa kehutaan ja palkitaan toisiaan. Olenko nyt itse nuoruuteni ennakkoluulojen ironinen malli?

RUL 90-vuotta juhluvuoden teeman – Johtajuutta kaikissa olosuhteissa – takaa löytyy paljon laajempi kuva nykypäivän reserviläistoiminnasta kuin mitä 30-vuotta sitten reserviin siirtyneenä ymmärsin. Reserviupseeriliitto toimii reserviupseerien etujärjestönä vaikuttaen maapuolustuksen edellytysten parantamiseksi sekä kansalaisten maapuolustustahdon ja -tiedon kohottamiseksi. RUL toimii jäseniensä osaamisen kautta asiantuntijana koulutuksen ja vapaaehtoisen maanpuolustustyön kehittämisen kysymyksissä. Liitto vaalii upseeriperinteitä ja veteraanien henkistä perintöä sekä ylläpitää ja kehittää reserviupseerien sotilaallisia tietoja, taitoja ja kenttäkelpoisuutta. Jäsenen tärkeimpänä siteenä tähän yhteisöön on paikallinen kerho, jonka tukena ovat oma piiri ja Reserviupseeriliitto. Samalla tavoin toimii myös Reserviläisliitto omien painotusten kautta yhteisen maanpuolustustyön kehittäjänä ja jäsenistön etujärjestönä.

Vapaaehtoista maanpuolustustyötä tehdään useissa toimikunnissa ja yhteisöissä - viranomaisten, puolustusvoimien, yhteistyökumppaneiden ja -järjestöjen kanssa. Kauempana toiminnasta oleville tämä ehkä näyttäytyy kahvitteluna kokouksissa, mutta kuten palkkatyössäkin kokouksien välillä asioiden eteen tehdään paljon pyyteetöntä työtä. Laaja toimintakenttä tarjoaa paljon osallistumismahdollisuuksia niin

aktiivireserviin kuin sijoittamattomaan reserviin kuuluville sekä senioreille. Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus ja varautumistoiminta ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta tärkeitä alueita, joissa tarvitaan johtajuutta kaikissa olosuhteissa ja kaikilla tasoilla miehistöstä upseereihin. Henkilöjäsenerille tämä on loppujen lopuksi mahdollisuus kehittyä ihmisenä.

18.6.2021 vietettiin keskisuomalaisittain arvokasta juhlapäivää. Tuolloin tuli kuluneeksi 80-vuotta hetkestä, jolloin Jalkaväkirykmentti 48 lähti jatkosotaan Jyväskylän Seminaarinmäeltä. JR 48:n sotataival oli raskas ja vaati suuren uhrin isänmaan hyväksi. Yksikön kunniakkaita perinteitä vaalii Päijänteen maakuntakomppania. Älköön tämä koskaan kat-

ketko. Juhlallisen seppeleenlaskun jälkeen järjestettiin reservipiirien järjestämä palkitsemistilaisuus. Valtiollisten huomionosoitusten määrä oli piirissämme erityisen suuri. Tässä kohtaa haluan palata kirjoitukseni ensimmäiseen kappaleeseen ja ennakkoluulooni. Jäsenistömme ja erityisesti teidän, palkittujen kautta, olen saanut tutustua arvokkaaseen ja tärkeään työhön, jota pyyteettömästi olette tehneet vapaa-aikoinanne iltaisin ja viikonloppuisin. Takananne on vuosien, jopa vuosikymmenien, määrätietoinen työ yhteisen hyvän ja isänmaan eteen. Nuoren miehen ennakkoluuloni ovat todistettu vääriksi. Kahvit, tarjoilut ja huomionosoitukset olette ansainneet! Nöyränä ymmärtäen, että kaiken perustana olette te, reserviupseeri- ja reserviläispiirien jäsenet. Ilman osallistumistanne, juhlamme olisivat harvassa!

Lämmintä ja rentouttavaa kesää RUL 90 -hengessä!
Mika Pakkanen
Puheenjohtaja
Keski-Suomen Reserviupseeripiiri ry

Eversti Kari Kaakinen, Panssariprikaati.

Panssariprikaatin apulaiskomentajalta

Sotatorven soidessa...

Luovuttaessani tehtäväni neljän maakunnan maanpuolustusväen parissa saatan tehdä sen hyvin miehen. Huolimatta korona-viruksen muassaan tuomista haasteista, maakuntien osaava, kyvykäs ja sitoutunut joukko on päässyt harjoittelemaan. Volyymien osalta tuleva selonteko osaltaan varmasti tulee viitoittamaan selkeän tien tuleviksi vuosiksi. Kustannustietoisuus ja uudet toimintamallit varmastikin ohjaavat kohti vaihtoehtoisia muotoja. Asiat vaikuttavat olevan hyvin tänään, mutta entä huomina.

Sotatorven soidessa laajaan reserviin pohjautuva järjestelmämme vastaa sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeisiin. Järjestelmän ilmeisiä heikkouksia on viime vuosina korjattu uudistuksilla sekä valmiuden järjestelmällisellä rakentamisella. Viranomaisten, teollisuuden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa yhteistoiminta on uudelleenrakennettu puolustusvoimien rajun rakennemuutoksen jälkeen. Mutta...

Liki kahden vuoden tauko tai rajattu toiminta on jättänyt jälkensä maanpuolustusväen toimintaan; pieni joukko on päässyt osallistumaan suuren joukon joutuessa odottamaan. Aktiviteettien puuttuessa kiinnostus on varmasti kohdentunut toisaalle. Kun toimintaa ei ole ollut tarjolla, maanpuolustustyöstä kiinnostuneet ovat keksineet jotain muuta. Erityisesti nuorempi väki ei jää odottelemaan.

Toisekseen, maanpuolustustyöstä kiinnostuneisuus ei välttämättä ole itsestään selvää, mikäli koko asiasta ei ole tietoinen. Edes varusmiespalvelus kaveripiirissä ei ole mikään itsestäänselvyys, kun alle 70% asevelvollisista suorittaa palveluksensa loppuun. On täysin mahdollista, ettei nuori aikuinen ole koskaan edes kohdannut maanpuolustukseen liittyviä aiheita, saati ehtinyt niistä kiinnostua.

Huoleni huomisesta kumpuaa maanpuolustuksen ulkoistamisesta ”jollekin toiselle”. Kun henkilökohtainen kokemus tai tietämys

muutoksista, toiminnan monimuotoisuudesta, merkityksestä ja tarkoituksesta puuttuu, ei myöskään synny tunnetta yhteisestä asiasta. Sotatorven soidessa ”joku muu” hoitaa ikävän velvollisuuden, sotilaallisen maanpuolustuksen. Samainen henkilö voi olla otollista maaperää ilkeämielisille huhuille, epämääräisille vihjauksille tai tarkoitukselliseen vääristelylle. Tämäkin on varsin luonnollista maanpuolustamisen tarjotessa vain rajoituksia, määräyksiä, velvoitteita ja muuta elämää hankaloittavaa. Tuskinpa tältä elämänvaikeuden raastamalta yksilöltä riittää tukea tai ymmärrystä ”jollekin toiselle”, joka vaikuttaa aiheuttavan hänen vaikeutensa. Ei tarvitse kovastikaan katsoa ympärilleen, kun saman ilmiön voi havaita tänään – eikä kyse ole yhteiskunnan kamppailusta olemassaolostaan.

Maanpuolustusväen on syytä pohtia keinoja, joilla saamme yhteisen viestimme läpi jo normaalioloissa. Pelkään, että satojentuhansien kansalaisten tietämys maan-

puolustusasioista on hatarien uskomusten ja elokuvissa, uusissa ja vanhoissa, tarjottujen mielikuvien varassa. Pelkkä viranomaistorven törähtely satunnaisesti ei asiaa korjaa. Sen rinnalle kaivataan kansalaisia, jotka aktiivisesti kuljettavat viestiä eteenpäin, osallistuvat keskusteluun, oikovat vääriä väitteitä ja tarjoavat oikeaa tietoa. Työsarkaa riittää.

Meille hyvän nykyhetken ovat rakentaneet edelliset sukupolvet ei-niin-helppoissa oloissa. Toivon, että huomisen yhteiskunnassa tietoisuus maanpuolustuksen perusteista on entistä vankempi, se on meistä kiinni.

Kirjoittaja luovutti apulaiskomentajan tehtävät eversti Oula Asteljoelle kesäkuun alussa siirtyessään Maavoimien Esikuntaan Mikkeliin.

Ei kahta ilman kolmatta!

**Arvoisat Keski-Suomen
Maanpuolustajan lukijat,
tervehdys Tourulasta,
Keski-Suomen aluetoimistosta!**

Kuten kaikki hyvin tiedämme, pandemia ei vielä ole täysin helpottanut otettaan, vaikka rokotushjelma ja muut toimet ovat tuoneet helpotusta. Winston Churchillia mukaillen, elämme varmaankin jo ainakin korona-vitsauksen alun loppua, ehkä jopa lopun alkua. Vähentyneistä tartunnoista ja hienosta kesästä huolimatta tiedämme vasta loppuvuonna arvoituksen vastauksen. Joka tapauksessa Puolustusvoimat varautuu noudattamaan varusmieskoulutuksen korona-ajan turvallisuusjärjestelyjä ainakin ensi vuoden alkuun. Päätökset mahdollisista muutoksista tai paluusta normaaliin päivärytmiin tehdään tuolloin vallitsevan koronatilanteen mukaisesti. Sama koskee reservin harjoituksia. Palvelusturvallisuus on kaikkein tärkein asia.

Rajoitusten vuoksi olemme tänäkin vuonna joutuneet peruuttamaan perinteisiä maanpuolustustapahtumia. Puolustusvoimain lippujuhlan päivän reservin ylentämisiä ja palkitsemisia ei 4.6. päästy juhlimaan Kinnulassa. Sa-

man kohtalon koki myös Keski-Suomen maanpuolustusjuhla Joutsassa. Asevelvollisten ja muun yleisön terveydentilaa ei riskeerata. Mutta, ei kahta ilman kolmatta, ensi vuonna 4.6. reservin ylentämis- ja palkitsemistilaisuus järjestetään Kinnulassa ja maanpuolustusjuhla alkusyksystä Joutsassa. Tehtyjä järjestelyjä ei heitetä hukkaan.

Mutta, edellisiä tapahtumia merkittävästi pienimuotoisemmat maanpuolustusillat pidetään tänä vuonna Saarijärvellä 26.8., Hankasalmella 25.10. ja Jyväskylässä 17.11. Keski-Suomen aluetoimisto tiedottaa maanpuolustusiltojen toteutuksesta ja ohjelmasta sosiaalisessa mediassa sekä paikallisissa sanomalehdissä. Maanpuolustusillat ovat kaikelle yleisölle avoimia tilaisuuksia.

Tämän vuotisen kutsuntakierroksen valmistelut on tehty. Syksyllä aluetoimiston väki jalkautuu koko maakunnan alueelle, lähes jokaiseen Keski-Suomen maakunnan kuntaan. Tur-

vallisuusjärjestelyt toteutamme viime vuotiseen tapaan. Kutsuntatilaisuuksissa on käytössä kasvomaskit ja suojapleksit. Ryhmiä on pienennetty, jotta turvaetäisyyksiä kyetään varmasti noudattamaan. Myös tilaisuuksien kesto on lyhennetty. Sotiemme veteraaneja ja heidän parissaan työskenteleviä emme voi valitettavasti tänäkään vuonna kutsua mukaan. Näin haluamme osaltamme suojata COVID19-taudin riskiryhmään kuuluvia kunniakansalaisiamme.

Onnittelut vielä kerran ylennetyille ja palkituille keski-suomalaisille miehille ja naisille sekä erinomaista alkanutta kesää kaikille Keski-Suomen Maanpuolustajan lukijoille!

*Terveisin!
Everstiluutnantti Yrjö Lehtonen
Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö*

Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä ylennetyt ja palkitut

Tasavallan Presidentin ylennämät reservinupseerit Keski-Suomessa 4.6.2021

Majuriksi:

Kalliojärvi Arto Ahti Jyväskylä. Kauppinen Jari Kalevi Jyväskylä, Nyström Jouni Kalervo Jyväskylä, Porevirta Jukka Pekka Jyväskylä

Kapteeniksi:

Alaluusua Arto Juhani Mänttä-Vilppula, Lahtinen Petri Kaarlo Jämsä, Liukkonen Teemu Henrikki Jyväskylä, Risikko Timo Jukka Saarijärvi, Tiuhonen Tommi Veijo Kalervo Jyväskylä, Väisänen Juha Lasse Tapani Jyväskylä

Yliluutnantiksi:

Howe Henri Alekski Petäjävesi, Jämsä Jarmo Juhani Jyväskylä, Kannisto Jussi Antero Jyväskylä, Lahtinen Janne Petteri Jyväskylä, Miettinen Lasse Mikael Jyväskylä, Pienimäki Jarmo Reino Juhani Ähtäri, Rajakallio Pasi Antero Jämsä

Luutnantiksi:

Ala-Porkkunen Joonas Ilmari Jyväskylä, Ek Patrik Samuel Jyväskylä, Laamanen Henri Juhani Laukaa, Leppänen Antti Iisakki Jyväskylä, Liimatainen Antti Johannes Jyväskylä, Marjamäki Joonas Alekski Jyväskylä,

Molander Olli Gösta Martti Jyväskylä, Myllyaho Niila Peller-vo Jyväskylä, Pekkola Jani Juhani Äänekoski, Peura Otto Juhani Jyväskylä, Pironetti Mikael Martin Alfredo Jyväskylä, Riitamo Tomi Fredrik Anton Pih- tipudas, Romo Jasu Timo Taneli Jyväskylä, Salo Mauri Juho Mikko Jyväskylä, Turunen Mikko Petteri Jyväskylä, Walkeajärvi Elias Antero Äänekoski

Keski-Suomen aluetoimiston päällikön aliupseeri- ja miehistöylennykset 4.6.2021:

Sotilasmestariiksi:

Karhunen Marko Juhani Jämsä

Yliväapeliksi:

Hakonen Antti Petteri Jämsä

Väapeliksi:

Jäntti Perttu Lauri Johannes Jyväskylä, Kärki Timo Mikael Jyväskylä, Lehmussaari Markus Tapani Jämsä, Nieminen Pekka Juhani Jyväskylä, Nieminen Vesa Kimmo Kalevi Laukaa, Sirén Andreas Antti Johannes Jämsä

Ylikersantiksi:

Halonen Jani Valtteri Jyväskylä, Hautamäki Janne Juhani Petäjävesi, Hänninen Maarit Susanna Jyväskylä, Kauppinen Mikko Tuomas Jyväskylä, Laiho Janne

Juhani Laukaa, Lind Juri Leevi Joakim Jyväskylä, Linna Daniel Miro Joonatan Jyväskylä, Luoma-aho Eero Akseli Jyväskylä, Mikola Jani Markus Jyväskylä, Pohjonen Joonas Artturi Karstula, Rautio Jouni Yrjö Kalervo Uurainen, Suokas Kalle Tapio Jyväskylä, Syvänperä Antti Petteri Jyväskylä, Tulomäki Heikki Julius Jyväskylä, Ultima Jussi Tapani Jyväskylä

Kersantiksi:

Alaruusi Antti Mikael Tampere, Heikkinen Petri Mikael Jyväskylä, Hynynen Mikko Kristian Jyväskylä, Hyvönen Timo Olavi Laukaa, Ikonen Pyry Juho Antero Jyväskylä, Immonen Lari Petteri Mikkelä, Järvelä Vesa Kullervo Jyväskylä, Kaija Janne Olavi Jyväskylä, Kallio Alekski Pauli Olavi Jyväskylä, Markkanen Jesse Tapani Jyväskylä, Monto Tuukka Mikael Jyväskylä, Mäkelä Juho Kristian Olavi Jämsä, Oksanen Eetu Emil Viitasaari, Paalanen Juuso Jyväskylä, Peltonen Rusto Oskari Alarik Jyväskylä, Pikkarainen Paulus Matti Petteri Jyväskylä, Ridanpää Tero Pekka Jyväskylä, Räisänen Jere Petteri Laukaa, Röksä Samuli Joni Petteri Laukaa, Saarinen Alekski Markus Sakari Jyväskylä, Salo Valtteri

Valdemar Jämsä, Sanasvuori Kiril Anton Salomon Jyväskylä, Seppälä Alpi Matti Jaakkima Jyväskylä, Soini Pauli Severi Jyväskylä, Tikko Hannes Turku, Tunneman Mikko Johannes Muurame

Alikersantiksi:

Immonen Oula Ilari Jyväskylä, Julkunen Timo Petri Antero Jyväskylä, Pohjonen Teemu Ilari Karstula, Timonen Mikko Matias Jyväskylä

Korpraaliksi:

Autio Tero Juhani Vihtori Jyväskylä, Haapala Emil Anselmi Jyväskylä, Koppeli Ville Sakari Emil Muurame, Koski Joni Kalevi Joutsa, Koskinen Markus Pyry Pekka Petäjävesi, Mehtälä Janne Joakim Jyväskylä, Naderi Bahman Jyväskylä, Nieminen Jesse Gabriel Keuruu, Nykänen Paavo Alekski Juhani Jyväskylä, Oksanen Kai Matias Jyväskylä, Parkkonen Keijo Kalve Jämsä, Pelttari Markus Santtu Severi Jämsä

Suomen Leijonan Ritarikunta

Suomen Leijonan ritarimerkki
Santeri Heinonen

Suomen Leijonan ansioristi
Jouko Hyppönen

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunta

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kultaristein
Markku Liuski
Juha Orava

Suomen Valkoisen ruusun I luokan mitali
Veli-Pekka Poikolainen

Reserviupseeriliiton kunniamerkit

Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali soljen kera
Timo Salo
Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali
Jarmo Iso-Ahola
Oskari Kettinen
Reserviupseeriliiton hopeinen ansiomitali
Jukka Salila
Mikko Laitinen
Reserviupseeriliiton pronssinen ansiomitali
Ilkka Jauhainen
Markku Hukka

Jalkaväen ansioristit

Janne Jukarainen
Mika Pakkanen

Kuva Viipurin rautatieaseman sisätilasta tervehtii museoon tulijaa heti kierroksen alkuvaiheessa.

Kuvamateriaalia sodasta ja sen vaikutuksista on tarjolla paljon.

Sodan ja rauhan keskus MUISTI avautui yleisölle 4.6.

*Teksti ja kuvat
Tapio Paappanen*

Puolustusvoimien Päämaja sijaitsee Mikkeliin kaikkein itsenäisyyden aikana käytyjen sotien ajan. 1970-luvulla perustettiin Mikkelin päämajakoululle Päämajamuseo, jota laajennettiin 2001. Nyt Päämajamuseo ja Muisti muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Sodan ja rauhan keskus Muistin näyttelyt käsittelevät sodan ja rauhan teemoja sekä sotaa ilmiönä. Muisti kertoo sodasta ja edistää rauhaa. Se on tarkoitettu kaikille, joita sotiemme historia kiinnostaa. Erityisesti myös niille, joita sota ei kiinnosta.

Muistin näyttelykokonaisuus, POIKKEUSTILA, on toisesta maailmansodasta. Se koskettaa meistä suomalaisia yhä. Suvun muistot, kirjallisuus, elokuvat ja elossa oleva vähenevä sotiemme veteraanien joukko

kertoo meille Suomen kokemista menetyksistä noin 91 000 kuolleesta ja noin 189 000 haavoittuneesta sotilaasta. Maailmanlaajuisesti toisessa maailmansodassa menetti henkensä 69 miljoonaa ihmistä.

TARINAT-näyttely

Näyttely perustuu aitojen henkilöiden elämään. Näyttelyssä kävijä voi valita rivisotilaan, evakkonaisen, päättäjän, pasifistin tai lapsen tarinan.

TAISTELU-näyttely

Näyttely kertoo sodan kovasta ytimeästä mikä pitää sisällään tappamista, haavoittumista, kuolemaa, mielen järkkymistä ja myös selviytymistä. Veteraanit

kertovat omakohtaisia kokemuksia ja näyttelyssä kävijä voi itse sijoittaa virtuaalisesti talvisodan Summan Miljoonalinakkeen siipimuurin viereiseen vartiopaikkaan. Siinä vihollisen pommikonealivueet ja raju tykistötuli avautuu katselijalle.

KOTI-näyttely

Näyttely antaa vastauksia siihen, mitä naiset ja lapset tekivät sodassa. Heidän kokemuksiaan on mahdollista tulkita valokuvien kautta.

PÄÄMAJAMUSEO-näyttely

Suomen marsalkka Mannerheimin työhuone avattiin yleisölle vuonna 1974 ja näin sai alkunsa Päämajamuseo. Vuosituhannen

vaihteessa museo laajeni kahden kerroksen ja silloin operatiivisen osaston maavoimatoimiston tila ja museon muutkin tilat ennallistettiin alkuperäiseen sodanaikaiseen asuunsa.

Verkko tarjoaa myös aikamatkan teemoihin

Muistin näyttelyihin voi tutustua myös verkossa. Paikan päällä käynti on kuitenkin aina enemmän asioita avaava ja aikaa kannattaa varata siihen reilusti. Avajaispäivänä aivan kaikkea ei kävijä päässyt näkemään tietoteknisten häiriöiden ja virheilanteiden takia.

Sodan ajan ylipäällikkö Mannerheimin työhuone.

Evakkoon lähteneen omaisuus kuormana.

Kohti Ilomantsia - sotahistorian matka

Kuten edellisessä piirilehdessä kirjoitettiin, Keski-Suomen reservipiirien veteraani ja perinnetoimikunnan kesäretki tehdään kotimaahan Ilomantsin talvi- ja jatkosodan taistelupaikoille. **Reissu tehdään kolmipäiväisenä 27.-29. elokuuta.** Tarkoituksena on löytää 30-35 sotahistoriasta kiinnostunutta matkajaa, koska koronatilanne näyttää helpottuvan. Oppaana retkellä toimii sotahistorioitsija Matti Hyvärinen ja toimikunnan puolesta matkan johtajana Pertti Rahikainen. Tarkka retkiohjelma lähetetään ilmoittautuneille laskutuksen ohella. Ilmoittautua voi vaikka heti ja vain sähköpostilla pertti.rahikainen@pp.inet.fi. Ilmoittautumisaika päättyy 1. heinäkuuta.

Matkan hinta-arvio 350-400 €. Ilmoittautuessa tarvitaan nimi, osoite, puh.numero ja paikka, josta kyytiin: Pääteilla ei poiketa.

Menoreitti alkaa Jämsästä, josta Jämsänkosken ja Korpi-
lahden kautta Jyväskylään ja edelleen Vaajakosken, Lievestuoreen ja Hankasalmen kautta kohti Joensuuta.

Joensuussa poiketaan Marjalan Salpa-linjaan kuuluvalla bunkkerimuseolla. Menomat-
kalla nautitaan lounas, jonka jälkeen ohjelmassa on Kolla-
an Vasama Kontiorannan entisel-
lä varuskunta-alueella. Mat-
kan jatkuu Ilomantsiin, jossa
A-kohteisiin kuuluu Oinassal-
men-Tavilammen talvisodan
taistelupaikat. Jatkosodan rat-

kaisutaistelu käytiin Öykkö-
senvaaran ja Kaatiolammen
maisemissa Möhkön tien tun-
tumassa. A-kohteisiin kuuluu
myös Taistelijan Taival-polku,
jonka opasteet kertovat tais-
telusta, jossa Hämeen Rat-
surykmentti pysäytti vihollisen
hyökkäyksen. Ykkösyö majoit-
utaan Arhipanpirtissa Hattu-
vaarassa.

Toisena yönä nautimme
Bomban karjalaisesta vieraan-
varaisuudesta Nurmeksessa.
Nurmeksessa poikkeamme
itäisen jääkärietapin alkupääs-
sä. 1961 se sai muistomerkin
juhlallisissa seremonioissa. Luvas-
sa tietoisuutta tilaisuudesta siinä
mukana olleelta varusmieheltä.
Nurmeksesta lähdemme kohti
Keski-Suomesa Siilinjärven ja
Kuopion kautta. Koko matka

tehdään täyshoidolla eli hintaa
kuuluvat majoitukset, lounaat,
päivälliset ja aamiaiset. Me-
nomatkalla on omakustantei-
nen kahvitauko Varkaudessa.
Matkan aikana kohteissa myös
kahvitaukoja kääntyn kera.

Jos aikataulu antaa myöten,
ohjelmaan kuuluu B-kohteita-
kin, joita ovat Ylämyllyn pa-
loaukea (JR 8), Rajakenttä
Raappanan maja, 21 prikaatin
muistomerkki Möhkössä, Ila-
janjoen taistelun opastelu,
EU:n itäisen piste sekä Ruka-
järven tien alkupiste opastau-
luineen.

*Siispä matkaan kotimaan
kamaralle!
Pertti Rahikainen
Matkan johtaja*

– Vakaasti väylällä –

Asemakatu 4 a
40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 411 0000

mikael.juujarvi@lakiluotsit.fi

Canon
Business Center JKL

Viherlandia
www.viherlandia.fi

TUPASWILLA
PAREMMAN OLOIN PERINNEKYLÄ

Kokoukset, juhlat ja ohjelmapalvelut
Maailman suurin savusauna
Zil, KraZ ja NASU –safariit upeilla reiteillä
Ränssintie 5, 41370 Kuusa, Laukaa
tupaswill.fi 020 7 410 100

Lähtöä odottavat vasemmalta Keski-Suomen Pertti Huotari, KaiPr:n poika Arttu Kaario ja Keski-Suomen Kimmo Kaario. Isä ja poika Kaario ottivat mittaa toisistaan aloitusosuudella.

Oltermannia hiihdettiin Sodankylän erämaissa

Teksti Kuvat
Perttu Hietanen Mika Pakkanen

Puolustusvoimien perinteinen Oltermannin viesti hiihdettiin maaliskuuhuhtikuun vaihteessa Savukoskelta Sodankylään. Kilpailun järjestänyt Jääkäriprikaati oli valinnut lähtöpaikaksi Savukosken Saunakankaalla Kemijoen rannalla sijaitsevan entisen Osasto SAU:n kasarmialueen. Itä-Länsi suunnassa kulkevan reitin maali oli sijoitettu Jääkäriprikaatin kasarmialueelle Joutselän patsaalle. Reitin pituudeksi tuli siten noin 100 km.

Tämä 75:s Oltermannin hiihto poikkesi järjestelyiltään merkittävästi aiemmista. Esimerkiksi reitin varrelle sijoitetut majoitukset puuttuivat, sen sijaan hiihtoparit vietiin autoilla ennakko- suunniteltujen vaihtopaikkojen läheisyyteen. Poikkeuksellisesti ajoneuvoja oli käytössä tätä varten enemmän. Lisäksi joukkueet oli majoitettu kolmeen eri kasarmiin, kukin omaan kuplaansa. Ainoat kohtaamiset tapahtuivatkin maastossa kilpailun aikana. Suuri muutos oli myös välinepuolella. Järjestäjä oli tilannut viisitoista nippua suksia ja sauvoja. Hiihtövälineeniput arvottiin. Näin joukkueille saatiin mahdollisimman tasaiset väli-

neet ilman välineillä tehtävää kikkailua.

Lähtölaukaus ammuttiin Saunakankaalla 31.3.2021 klo 18:00. Matkaan starttasi 13 joukkueita, joista kymmenen oli B-sarjan kuuluvia reserviläisjoukkueita. Aluksi reitti eteni länteen Vasatuntureiden erämaa-alueen ylitse Luirojoelle, josta jatkui lukuisten vaarojen sekä Hieta- ja Härkäjokien ylitse Kommattivaarassa sijaitsevaan välimaaliin. Tämän ensimmäisen noin 90 kilometrin osuuden hiihtämiseen kärkijoukkueet käyttivät noin yhdeksän tuntia. Välimaaliin ensimmäisenä saapunut Suur-Savon joukkue oli pitänyt noin 10 kilometrin tuntivauhtia.

Olosuhteet haastoivat hiihtäjät

Yli viikon kestänyt lämmin sää oli pehmittänyt lähes metriset hanget upottaviksi ja erittäin vaikeakulkuisiksi. Kilpailua edeltävän päivän tiedusteluvaiheessa todettiin umpisessa hiihtäminen todella raskaaksi. Vain muutaman kilometrin pituinen ladun aukaisu Nuolivaaran maastossa kesti useita tunteja

ja söi rutkasti voimia. Tämän johdosta partiot pysyttelivät kelkkaurilla. Järjestäjät olivat auranneet vain muutamia teitä erämaahan, jonka lisäksi Nuolivaaran tielle oli ajettu paksumurskekerros metsätöiden johdosta. Hiihtokelvottomalla mursketiellä viestiä vietiinkin juosten muutaman kilometrin verran.

Joukkueiden ankkurit starttasivat matkaan Kommattivaaran hiihtostadionilta toisen kilpailupäivän aamuna klo 8:00. Kommattivaarasta viestiä vietiin etupäässä moottorikelkka-reittejä ja loppupään hiihtolatuja pitkin Jääkärinkankaalla

sijaitsevaan maaliin, jossa kilpailun Oltermannina toiminut Maavoimien esikuntapäällikkö kenraalimajuri Markku Myllykangas otti joukkueet vastaan.

Keski-Suomen reservipiiriin joukkue suoriutui kilpailun B-sarjassa 8. sijalle. Joukkueen hiihtämä kokonaismatka oli 105 kilometriä, johon käytettiin aikaa 11 tuntia 53 minuuttia. Kilpailun voittajaksi selvisi Suur-Savon reserviläispiiri, jolla on pitkät perinteet Oltermannissa pärjäämisestä. Oltermanni on puolustusvoimien vanhin kilpailu, jonka juuret ulottuvat aina vuoteen 1933.

Alkuvalmisteluja. Suksien voitelupiste toiminnassa.

Toiminnanjohtajasta sotakamreeri

Teksti

Kuva

Pertti Perämäki Juha Hyvärinen

Arvonimen saaja Tapio Paappanen (3:s vas.) ja osa suosittelijoista yhteiskuvassa. Kouluneuvos Pekka Ruuskanen (vas.), metsätalousneuvos Pekka-Juhani Kuitto, tuore sotakamreeri, Mika Pakkanen, Perttu Hietanen ja Jukka Kentala.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö myönsi 18.6. toiminnanjohtaja Tapio Paappaselle sotakamreerin arvonimen. Ar-

vonimelle on juuret ovat aina Ruotsi-Suomen ajassa, ja se on itsenäisen Suomen vanhimpia arvonimiä. Itsenäisyyden aika-

na sitä on myönnetty vuodesta 1920 lähtien. Paappanen on 71. arvonimen saaja. Vajaa puolet arvonimen saaneista on elossa.

Arvonimeä Paappaselle esittivät Pekka-Juhani Kuitto, Mika Pakkanen, Perttu Hietanen, Jukka Kentala, Matti Krats, Pekka Ruuskanen, Kerttu Ruhanen, Juhani Kääriäinen ja Jorma Haapamäki. Perusteluina olivat Paappasen yli 30-vuotinen ura Puolustusvoimain palveluksessa, sekä sen jälkeinen työ siviilissä maanpuolustuksen edistäjänä ja sotahistorian tunnetuksi tekemisessä reserviläisille, suu- relle yleisölle ja lukiolaisille.

Sotaveteraanien perinnön siirtäjänä nuorisolle Paappanen on ollut uran uurtaja. Vuodesta 2005 alkaen hän on vuosittain pitänyt Keuruun lukiolaisille historiaopintoihin liittyvän kurssin sotiemme vaiheista, syistä ja seurauksista. Tähän

ovat liittyneet opiskelijoiden käynnit aidoilla taistelupaikoilla luovutetussa Karjalassa sekä vuonna 2019 julkaistu Paappasen kirjoittama oppikirja: SUOMEN KOHTALONHETKIÄ 1917-1945, Suomen selviytymisen itsenäisyytemme murros- vuosista.

Ennen uutta arvonimeään Paappaselle on myönnetty useita kunniamerkkejä ja tunnustuspalkintoja palvelus-, sotilasurheilu- ja sotahistoria-ansioistaan sekä sotaveteraanien hyväksi tekemästään työstä.

Suosittelijoiden joukossa olleelle Jyväskylän Normaalkoulun lukion edelliselle rehtori Pekka Ruuskaselle Tasavallan presidentti myönsi samassa esittelystä kouluneuvoksen arvonimen.

Reservipiirien palkitsemistilaisuus 18.6. Café Vilhem Jyväskylä

Kuvat

Juha Hyvärinen

Suomen Leijonan ritarimerkki Santeri Heinoselle. Kunniamerkkien kiinnittäjänä toimi kapteeni Timo Mäkelä Keski-Suomen aluetoimistosta.

Suomen Valkoisen Ruusun I lk:n mitali kultaristein Markku Liuskille (vas.) ja Juha Oravalle.

Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali soljen kera Timo Salolle (vas.) ja Saku Liehulle.

Reserviläisliiton hopeinen ansiomitali Aimo Ahoille (vas.), Panu Moilaselle, Markku Niemelälle ja Arvo Pietiläiselle.

Jyväskylän Reserviupseerit

KUPLASSA

laa ja kuopuspojan saavuttua ensimmäisille lomille omalta RU-kurssiltaan. Kun neitsytmatka Onni Vilkkään bussissa päättyi RUK:n pääarokennuksen edustalle syksyisenä aamuna 1988, sukelsimme juuri ylenettyinä korpraaleina kohtalotovereideni kera RUK-kuplaan. Mikkeliläispoika koki tuolloin jonkinasteisen kuplashokin. Varusmiespalveluksen alkuai-ka oli kulunut Savon Prikaa-tissa ilta- ja harjoitusvapaiden pyöriessä lähes päivittäin. Haminaassa tilanne oli toisin. Kasarmipäivät pilkkoutuivat vain ruokailuihin muonituskeskuk-sessa, sotukäynteihin ja satun-naisiin iltavapaisiin paikallises-sa pizzeriassa. Kahden viikon kiinniolo ryydytti ja kolmen viikon melkein musersi. Yhte-ydenpito siviilielämään rajoittui sekin muoviseen kuplaan 2.K:n käytävällä, jonka sisälle kätkey-tyvään puhelimeen jonotimme markan kolikoita taskussa ki-listellen.

vien soljuessa ja poikien muut-tuessa isiksi on perinteeksi tain-nut pinttyä poikien ja tyttären varusmiespalveluskokemusten kuulustelussa isien päivittelyt siitä, kuinka palvelus on muut-tunut lepsuksi sitten omien ai-kojen. Näin koronakuplan aika-na on isänä täytynyt kuitenkin ottaa lakki pois päästä ja kun-nioitusta tuntien jakaa nuorem-malle sukupolvelle vilpitöntä tunnustusta. Käytössä olevan palvelusjärjestelmän mukaisesti koronakuplassa varusmiespal-velustaan suorittaville naisille ja miehille neljän viikon kiin-nioloaika on normaalitilanne. Ilta- tai harjoitusvapaat eivät tule kuuloonkaan. Päivittäiset ruokailut toteutetaan pääsään-töisesti pöytäruokailuina yk-sikössä ja sotilaskodin ovea on pystytty raottamaan vain sen verran, että siellä voi käydä pi-kaisesti take away -ostoksilla. Täytyy tunnustaa, että palvelus omana aikanaani taisi olla melko lepsua.

saataisi vaikkapa rokotuspii-kein pian puhkaistua. Syksyllä toiveissa olisi jatkaa perinteisiä yhdistyksen ammunta- ja lii-kuntavuoroja. Suunnitelmissa on myös erilaisin teemoin väri-tetty luentosarja. JRU järjestää 4.-5.9. RESUL:n padelmesta-ruuskilpailut ja toimintasuun-nitelman mukaisesti ohjelmas-sa olisi myös perhetapahtumia jäsenistölle. Kuplan puhkea-misen myötä soisi myös varus-miesten ja -naisten pääsevän ruokailemaan posliinilautasilta, kiirehtimään iltalomilta takai-sin kasarmille sekä nauttimaan sotilaskotisisarten äidillisistä katseista. Tämä siksi, etteivät kaikki pinttyneet perinteet haa-listuisi koronan alle.

Volkswagen kupla

Ensimmäinen kokemukseni kuplaan tapahtui 1970-luvun alkupuolella, kun pääsin naa-purin pojan ansioista heidän Volkswagen kuplansa kyytiin. Kokemus oli silloin hieno, kos-ka oman perheeni motorisoitu-na kulkuneuvona toimi tuolloin kuussatanen Fiude.

Janne Jukarainen
Puheenjohtaja
Jyväskylän Reserviupseerit ry

RUK-kupla

Seuraava kuplakokemukse-ni ajoittuu armeijavuosiin ja Haminaan. Tämän kokemuk-sen muistelu aktivoitui 12.6. kuluvaan vuotta, kun vietettiin RUK:n siirrettyä 100-vuotisjuh-

Koronakupla

Vuonna 2020 tapahtui sul-keutuminen koronakuplaan. Sen myötä tutuksi tulivat keit-tiö, olohuone, makuuhuo-ne, työhuone, läppäri, luurit ja ”kuuluuko”-kysymys. Sukupol-

Toimintakupla

Koronakuplassa on kärvistel-lyt myös JRU. Toiminta on ol-lut lähes kokonaan alasajettuna ja kaikki kokouksetkin on to-teutettu pääsääntöisesti etäyh-teyksillä. Toivottavasti kupla

Pihtiputaan Reservinaliupseerit ry

Maaottelumarssille sotaan lähdön muistomerkiltä

Teksti Tapio Paappanen
Kuva Harri Back

Jääkäripataljoona 7 lähti vuon-na 1941 jatkosotaan oheisen kuvan muistomerkien osoitta-malta paikalta. Nyt tämä jouk-co halusi tulla kuvattavaksi samalla paikalla kun lähdetiin toukokuussa suorittamaan maaottelumarssia.

Henkilöt kuvassa: Kalle Juuti-nen (vas.), puheenjohtaja Har-ri Back, Antero Halmetoja. Ta-kana (vas.) varapuheenjohtaja Tuomo Jääskeläinen, sihteeri Matti Kinnunen, Heikki Jäm-sen ja Terho Laitinen

Korpilahden Reserviläiset ry

Pertti Lounin muistoammunnat 8.5.

Kilpailun kaksi parasta. Tero Häkkinen (oik.) voitti ja Tero Hänninen sijoittui toiseksi.

Näkymä reserviläiskiväärirastilta.

Kuvat: Tapio Paappanen

Tulokset

1. Tero Häkkinen K-S Spol kilta
2. Tero Hänninen Hankasalmen reserviläiset
3. Harri Liimatainen Laukaan reserviläiset
4. Jari Sihvonen Jyväskylän Seudun res
5. Kari Kovanen Hankasalmen reserviläiset
6. Jukka Puurtinen Hankasalmen reserviläiset
7. Tapio Paappanen K-S Reserviupseeripiiri
8. Mikko Ruohoranta Jyväskylän seudun res
9. Sami Kivelä Hankasalmen reserviläiset
10. Janne Haapalainen Hankasalmen reserviläiset

sotkiv	pist	reskiv	Yht
90	75	48	213
92	79	34	205
80	82	36	198
87	72	38	197
91	56	46	193
88	74	30	192
83	68	40	191
91	62	36	189
88	66	34	188
92	57	38	187

Kilpailussa oli kaiken kaikkiaan 24 osallistujaa. Kilpailu on hyvä mittari sotilasaseiden ampumataidosta. Ampumataisyydet ovat reserviläiskiväärillä 75 m, sotilaskiväärillä 100 m ja pistoolilla 25 m. Pistoolina voi käyttää halua- maansa asetta ilman kaliibe- rirajoituksia. Tulokset löyty- vät kokonaisuudessaan sivulta www.ksrespiirit.fi

Keski-Suomen reservipiirit

Kevätkokoukset pidettiin 30.3.

Teksti ja kuvat
Tapio Paappanen

Vuoden 2020 upseeri
Kapteeni Mika Pakkanen

Vuoden 2020 työmyyrä
Väpeli Juha Vimpari

Piirien kevätkokoukset pidettiin Korpilahdella osittain etäyh- teydellä ja muutamien henkilöiden ollessa läsnä fyysisesti. Vuoden 2020 toiminnasta palkittiin vuoden upseeriampuja Juho Leikas (vas.), vuoden reserviläinen alikersantti Tero Häk- kinen (oik.), vuoden upseeriyhdistys Viitasaaren Reserviupsee- rit ry, vuoden reserviläisyhdistys Korpilahden Reserviläiset ry. Yhdistyspalkintoja oli vastaanottamassa Kalle Kautto (toinen oik.) ja Otto Kivistö-Rahnasto (toinen vas.)

Perinneaseiden pauke alkoi Paukkulasta

Teksti Tapio Paappanen

Kuva Jari Kiviniemi

Perinnepistoolikausi avattiin 5.5. Uuraisten Paukkulassa. 25 metrin matkalta ammuttiin 30 laukauksen kilpasarja. Kisassa sai käyttää kahden käden otetta pistoolista. Paikalla oli 15 henkilöä. Keväinen aurinko sekä toukokuun alun sopiva koleus (+6 astetta) vallitsi illan aikana. Matti Minkkinen johti ammunnan, jossa oli kaksi sarjaa, yli ja alle 60 vuotiaat. Sarjojen kolme parasta tulosta muodostui seuraavaksi:

Yli 60 v

1. Majuri Tapio Paappanen	266
2. Majuri Matti Hyvärinen	235
3. Majuri Heikki Helasterä	224

Alle 60 v

1. Lentosotamies Jouni Hänninen	245
2. Ylikersantti Rauno Stranius	241
3. Alikersantti Mika Karala	235

Kaikki tulokset on luettavissa verkosta: www.ksrespiirit.fi

Paukkulan rata täyttyi perinnepistooliampujista.

RUL 90 hengessä 50 metrin kilpailu

Teksti ja kuva

Tapio Paappanen

Mika Karalan tyylinäyte Keuruun 50 m radalla.

Koleinen kevätää seurasi perinnepistooliampujia 26.5. Keuruulle, jolloin harjoitusmielessä ja RUL 90 hengessä ammuttiin RESUL:n perinnepistooliammunta 50 metrin matkalta. Iltaan osallistui 12 rohkeaa ampujaa. Lajissa saa käyttää niskahihnaa ja kahden käden otetta. Ammunnan aikana lämpötila laski + 5:een asteeseen ja tuulen mukana sade viuhui pohjois-etelä suunnassa. Arktisista olosuhteista huolimatta tauluihin osuttiin hyvin. Kuusi parasta:

NIMI	OSUMAT	PISTEET
1. Mika Karala	30	255
2. Ari Auvinen	29	238
3. Tapio Paappanen	29	231
4. Jari Sihvonen	30	217
5. Jaana Auvinen	28	210
6. Mikko Ruohoranta	29	200

Perinneaseiden SM ammuttiin Lahdessa

RESUL:n lippu Lahdessa.

Teksti ja kuva: Tapio Paappanen

Reserviläisurheiluliiton perinneaseiden SM-kisa järjestettiin 5.-6.6. Lahdessa Hälvälän ampumaurheilukeskuksessa. Keski-Suomeen ammuttiin 300 m kiväärkilpailun (30 ls) joukkuehopea yleisessä sarjassa. Joukkueessa ampuivat Tapio Harju (197), Janne Haapalainen (239) ja Rauno Stranius (225). Kiväärilajien 150 m kenttäammunnassa Tapio Harju saavutti H70-sarjan pronssimitalin.

Pistoolin kuvioammunnassa Rauno Ranta saavutti H70-sarjassa pronssimitalin (234). H60-sarjan pistoolijoukkue, jossa ampuivat Rauno Ranta, Tapio Paappanen ja Tapio Harju, saavutti pronssimitalin 30 laukauksen koulu- ja kuvioammunnassa. Joukkueen jäsenten tulokset kouluammunnassa: Ranta 215, Paappanen 215, Harju 179. Kuvioammunnassa: Ranta 234, Paappanen 124, Harju 104.

Kilpailun tulokset on luettavissa Reserviläisurheiluliiton verkkosivulta www.resul.fi. **Paikallisten kilpailujen täydelliset tulokset ovat reservipiirien verkkosivulla: www.ksrespiirit.fi.**

Aiemmat päätoimittajat

Martti Porvali 1986–1992

Olin Keski-Suomen maanpuolustaja -lehden päätoimittaja vuoden 1986 alusta vuoden 1992 kesään. Toimitussihteerinä ja ilmoitusten hankkijoina näinä vuosina olivat toiminnanjohtajat Sulo Ovaskainen – lehden perustaja, Pekka Mustonen ja Martti Saarinen. Nämä viimeksi mainitut henkilöt kan-toivat selvästi minua suuremman taakan lehden säännöllisestä ilmestymisestä kuin minä. Päätoimittajuus oli kuitenkin minun kannalta oman maanpuolustustyöni antoisinta aikaa. Se taas vaikutti siihen, että tuosta nuoren perheen ruuhka-vuosista kärsivät puolisoni ja pikkupoikamme.

Keskisuomalaisen tiloissa

Lehden tekemisen antoisuuteen vaikutti ennen kaikkea se, että Keskisuomalainen antoi meidän, siis päätoimittajan ja toimitussihteerin, taittaa lehti Keskisuomalaisen silloin uusissa Aholaidan tiloissa. Taittamisen ohelle tutustuin ensi kerran kunnolla sanomalehtitöihin ja lehden tekoon. Työtämme auttoivat paikalla piipahtaneet toimittajat ja ammattitaitajat. Monet illat päättyivät lehden kuppilassa toimittajien Heik-

ki Marttilan, Sakari Pöyhtärin, Juhana Lepoluodon ja Aino Suholan kanssa käytyihin keskusteluihin sotahistoriasta, paikallishistoriasta ja lehden toimimisesta. Nämä keskustelut avasivat minulle aivan uudella tavalla sanomalehtien maailman.

Erittäin antoisia olivat myös reserviläislehtien toimittajien kokoukset, joista saattoi ammentaa uusia ideoita ja havaita, kuinka paljon vapaaehtoista työtä hyvin monella tavalla valtakunnassa tehtiin.

Opettavia kammelluksia

Lehden teossa sattuu kaikenlaista, mutta kammellukset auttavat ja opettavat. Kerron tässä yhden esimerkin. Vuosien 1989 ja 1990 vaiheessa tuli kuluneeksi 50 vuotta talvisodasta. Sodasta riitti kirjoitettavaa ja julkaistavaa moneen lehteen. Numeron 4/89 kansikuvan olin tilannut sotamuseosta ja se oli hyvin kuuluisa valokuva, jossa museon tekstin mukaan oli kaksi reservinvänrikkiä Taipaleen rintamalla Terenttilän tukikohdassa 5. Vänrikkien nimet olivat Salas ja Mantila.

Tuskin oli lehti ilmestynyt, kun Hankasalmentla soitti pionen-erielajin piirissä tutuksi

tullut Pentti Jalkanen. Hänen kommenttinsa oli suurin piirtein seuraava:

”Ei yhden painetun kirjaimen takia kannattaisi paljon meteliä pitää, mutta nyt on kysymys hieman suuremmasta asiasta. Lehden kansikuvan tekstissä on virhe, kun siinä mainitaan toisen vänrikin nimeksi Salas. Sama virhe on toistunut tässä kuvassa aina kun se on julkaistu. Mies on kansakoulunopettaja ja säveltäjä Juhani Jalas. Jalas oli vänrikkinä JR 19:ssä, mutta kaatui nuorena isänä ja luutnanttina jatkosodan alussa 23.7.1941 Pistojoella. Jalas oli ammatiltaan kansakoulunopettaja, mutta opiskeli myös musiikkia. Sodan aikana hän sanoitti ja sävelsi ”Taipaleen marssin”. Muita hänen kuuluisia sävellyksiään on mm. Putte-possun nimipäivä. Jalas on päivännyt marssin Kaijansalossa (Kaidansalossa?) Kerimäellä. Marssin olen kuullut vain yhden kerran, kun se esitettiin paraatissa ennen rykmentin hajottamista. Lähetän Sinulle marssin nuottien kopion”.

Sama teksti tuli myös kirjeenä nuottien mukana. Seuraavassa lehdessä julkaisin Pentti Jalkanen kirjeen. Nuotit jäivät arkistooni.

Keuruulle Keski-Suomen rykmentti

Vuonna 1992 lokakuussa perustettiin Keuruulle KSPionP:stä, KSVP:stä ja Suojeluskoulusta yms. Keski-Suomen rykmentti. Rykmentti tarvitsi tietysti tunnuksensa: lipun, vuosipäivän ja kunniamarssin. Rykmentin komentaja ev Heino Pikkukangas pyysi minultakin esitystä em. tunnuksiksi. Asiaa pohditsani muistin Pentti Jalkanen lähettämät nuotit. Esitin kunniamarssiksi Juhani Jalaksen Taipaleen marssia. Vielä tuota ennen ei puolustusvoimien joukko-osastojen tunnuksiin liittynyt mitään viime sotiin liittyviä taistelupaikkoja taikka muita viitteitä. Marssi sovitettiin soitto-kunnalle ja presidentti Mauno Koivisto hyväksyi marssin Keski-Suomen rykmentin kunniamarssiksi. Vaikka rykmentti-kin lakkautettiin 2004, elää Juhani Jalaksen marssi tallenteina muistuttaen meitä keskisuomalaisten sotilaiden Taipaleesta.

*Toivotan onnea Keski-Suomen maanpuolustaja -lehdelle!
Vivat! Floreat! Crescat! Eläköön!
Kukoistakoon! Kasvakoon!*

Martti Porvali

Keski-Suomen Maanpuolustajan nettijatkot

Panu Moilanen

Keski-Suomen Maanpuolustaja on edellisen numeronsa jälkeen ollut taas monessa mukana. Kaikki ei mahtunut tähän lehteen – eikä kaikkea voi lehdessä esittääkään. Siksi kannattaa käydä katsomassa myös nettijatkot:

Talvisodan päättymisen muistopäivä - Jyväskylä 13.3.2021

Talvisota päättyi 13.3.1940 klo 11.00. Tätä muistettiin Jyväskylässä laskien seppeleet Taipaleen taistelujen muistomerkillä, jolla oli myös kunniavartio. Tilaisuus oli koronan vuoksi pienimuotoinen. [Katso video tilaisuudesta: https://youtu.be/2vYY0618kwI](https://youtu.be/2vYY0618kwI).

Kaatuneitten muistopäivä – Jyväskylä 16.5.2021

Jyväskylässä laskettiin kaatuneitten muistopäivänä perinteisesti seppeleet Vanhan hautausmaan sankarihaudalle. Lisäksi seppelipartio kävi laskemassa seppeleen vakaumuksensa puolesta taistel-

leiden muistomerkillä. Koronapandemiasta johtuen seppeltenlasku oli tänäkin vuonna pienimuotoinen ja koruton. Seppelleen laskivat Jyväskylän veteraanijärjestöt, Puolustusvoimat sekä Jyväskylän kaupunki ja seurakunnat.

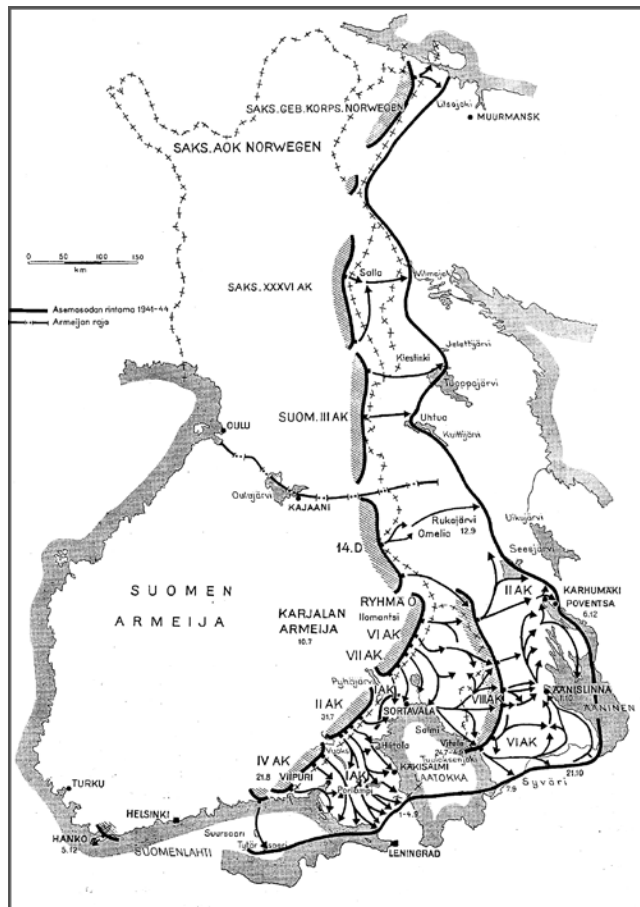
[Katso video tilaisuudesta: https://youtu.be/DSBQjhYOFkE](https://youtu.be/DSBQjhYOFkE).

Taistelupelastajakurssi - Tikkakoski 6.6.2021

Puolustusvoimien uudessa taistelutavassa osana ryhmää toimii taistelupelastaja, jonka tehtävänä on tappioiden minimoimiseksi antaa välitön, hengen pelastava ensiapu ennen kuin esimerkiksi lääkintämies ehtii paikalle. Taistelupelastaja osaa kenttälääkinnän perustaidot ja tunnistaa yleisimmät taisteluvammat.

Taistelupelastajan taitoja voi opiskella mm. MPK:n kursseilla. Yksi tällainen kurssi järjestettiin kesäkuun ensimmäisessä viikonvaihteessa Tikkakoskella. [Katso kaksi videota kurssilta: https://youtu.be/Oc0VLqKRdQk](https://youtu.be/Oc0VLqKRdQk) ja <https://youtu.be/7BohM7zOWYw>.

Jatkosodan hyökkäysvaiheesta 80 vuotta

Rintamalinjat hyökkäysvaiheen päättyessä vuoden 1941 lopussa.
Kartta: Teoksesta "Viisi sodan vuotta".

Suomalaiset voimat

Jatkosodan syttyessä Suomen kenttäarmeija oli ehtinyt ryhmittyä talvisodan rauhan rajoille. Taistelujoukkoja oli käytössä 475 000 miestä, joista maavoimissa noin 300 000. Karjalan kannakselle sijoitettiin 75 000 miestä. Lisäksi olivat lotat, ja muut maanpuolustusmies ja sotatieteellisen palvelukseen kutsutut. Kesällä 1941 puolustusvoimien palveluksessa oli kaikkiaan noin 630 000 suomalaista.

Hyökkäys neuvostoliittoon alkoi Pohjois-Suomesta

Saksan Norjan-armeijan alainen Vuoristoarmeija Norwegen aloitti 29.6. hyökkäyksen kenraalilevisti Falkenhorstin johdolla Petsamon alueelle ja kohti itää Sallan tasalla. Suomalaisen saksalaisille alustettu kenraalimajuri Hjalmar Siilasvuon III Armeijakunta hyökkäsi 1.7. rajan yli Kuusamon ja Suomussalmen suunnista. Eversti Erkki Raappanan 14. Divisioona ylitti rajan 4.7. ja hyökkäsi Kuhmosta kohti Repolaa tavoitteena yli 200 km:n päässä sijainnut Muurmannin rata. Onnistuneet 14. D:n operaatiot poistivat vihollisen uhkan koko Laatokan pohjoispuolelta. Erittäin vaikeissa erämaolosuhteissa johdetun taistelun onnistumisen myötä eversti Raappana nimitettiin 3.8.1941 Mannerheim-ristin ritariksi.

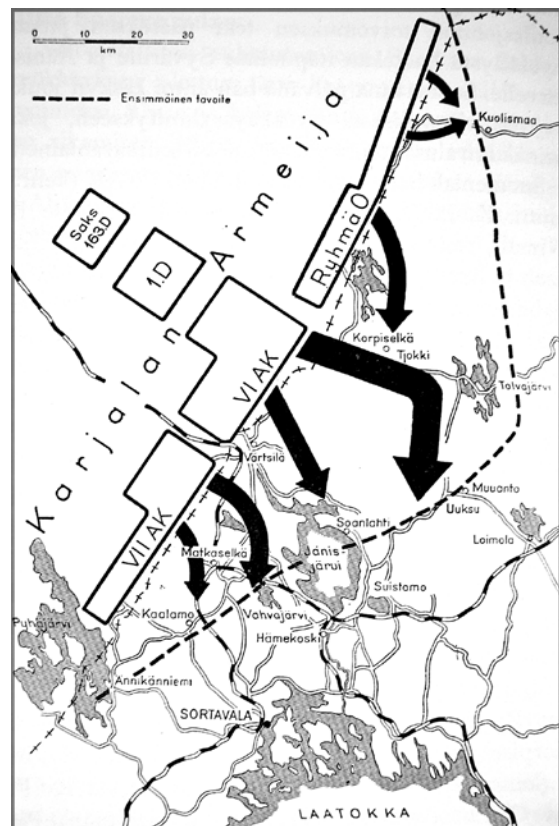
Karjalan Armeija muodostettiin ensimmäistä päähyökkäystä varten

Mannerheim, päämajan operatiivinen johto ja armeijakuntien komentajat tapasivat Huutokosken asemalla 27.6. Keskusteltiin hyökkäyksestä. Mannerheim antoi käskyn Karjalan Armeijan muodostamisesta 29.6. Samalla sovittiin, että se aloittaa hyökkäyksen Laatokan pohjoispuolelta.

Karjalan Armeijaan tulivat VI Armeijakunta (VI AK), VII Armeijakunta (VII AK) ja Ryhmä Oinonen (Ryhmä O). Armeijan piti olla hyökkäysvalmiina 3.7. Saksalaisilta suomalaiset saivat 16.7. käyttöönsä 163. Jalkaväkidivisioonan, jonka ylipäällikkö määräsi reservikseen Karjalan Armeijan alueelle. Päämajan reservinä oli myös eversti Paavo Paalun 1. Divisioona.

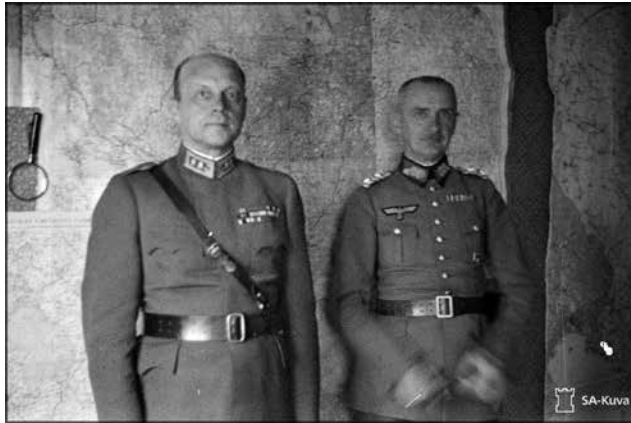
Ylipäällikkö Mannerheim antoi Karjalan Armeijalle tehtävän: "Lyödä ja erottaa toisistaan Laatokan luoteis- ja koillisrannikoilla sekä Jänisjärven ympärillä oleva vihollinen ja kehittää hyökkäysoperaatioita Laatokan koillispuolelta Aunus-Lotinanpelto suuntaan."

Karjalan Armeijan hyökkäyskäsky annettiin kesäkuun 30. päivänä. Kenraalimajuri Paavo Talvela VI Armeijakunnan komentajana haukkui käskyn pystytyn ja vaati itselleen oikeutta hyökätä kohti Petroskoita tai hyökätä Korpiselkä - Tolvajärvi suunnassa pidemmälle kuin Karjalan Armeijalle annettu tehtävä edellytti. Talvela, joka oli "vanha heimosoturi", oli päässyt takaisin tutuille alueille ollessaan aikanaan Aunuksen retkellä vuonna 1919. Karjalan Armeijan komentaja hyväksyi sen, että Talvela sai hyökätä Korpiselkä-Tolvajärvi suunnassa pidemmälle.

Karjalan Armeijan ryhmittys 10.7.1941 ja ensimmäiset etenemissuunnat. Vahvuudeltaan se oli noin 100 000 miestä.
Kartta: Teoksesta Viisi sodan vuotta.

Jatkosodan hyökkäysvaiheesta 80 vuotta

Karjalan Armeijan komentaja kenraaliluutnantti Erik Heinrichs (vas.) ja saksalainen yhteysupseeri kenraali Waldemar Erfurth Karjalan Armeijan esikunnassa Leppäsylässä 1941. SA-kuva

Karjalan Armeijan hyökkäyksen painopiste oli Korpiselässä

Karjalan Armeija aloitti yleishyökkäyksensä saksalaisten toiveen mukaisesti 10.7.1941. Hyökkäysjoukon kärki tunkeutui rajan yli Korpiselässä. Kenraalimajuri Talvelan johtaman VI Armeijakunnan kärjessä eteni eversti Eino Koskimiehen 5. Divisioonaa. Talvela oli tyytymätön Koskimiehen hitauteen ja vaihtoi divisioonan komentajaksi eversti Ruben Laguksen. Tässä Talvela ylitti valtuutensa, koska vain ylipäällikkö Mannerheimilla oli oikeus määrätä henkilöt divisioonien johtoon. Ylipäällikkö reagoi Talvelan toimintaan siinä vaiheessa kun Mannerheim-ristejä ryhdyttiin jakamaan sotilaille rintamalla osoitetuista ansioista. Talvela itse odotti, että hän saa ristin n:o 1, mutta ylipäällikkö myönsi sen ristin 22.7.1941 eversti Ruben Lagukselle. Paavo Talvelalle myönnettiin hieman myöhemmin 3.8.1941 risti n:o 2.

Karjalan Armeijan hyökkäys eteni nopeasti Laatokan pohjoisrannan suunnassa ja hyökkäävän joukon kärki saavutti vanhan rajan takana olevan Vitelen 24.7. Tässä vaiheessa ylipäällikkö keskeytti hyökkäyksen, josta Talvela ei pitänyt lainkaan. Keskeytys johtui siitä, että Mannerheimin oli käynnistettävä Karjalan

kannaksen takaisinvaltaus, koska niitä molempia ei voitu viedä tavoitteeseen yhtä aikaa. Lisäksi ylipäällikkö oli huolissaan Talvelan vasemmasta sivustasta, jossa Ryhmä O oli juuttunut korpitaisteluihin. Oikealla sivustalla hyökännyt Hägglundin VII Armeijakunta valtasi sitkeiden taistelujen jälkeen Sortavalan kaupungin vasta elokuun puolivälissä.

Karjalan Armeijan johtajia

Kenraalimajuri Paavo Talvela.
VI Armeijakunnan (VI AK) komentaja.

Kenraalimajuri Woldemar Hägglund.
VII Armeijakunnan (VII AK) komentaja.

Huutokosken rautatieasema Joroisissa. Mannerheim, Päämajan operatiivinen johto ja armeijakuntien komentajat neuvottelivat asemalla 27.6.1941 hyökkäyksestä Neuvostoliittoon.

Kuva: Esko Soinin arkisto.

Kenraalimajuri Woldemar Oinonen.
Ryhmä Oinosen (Ryhmä O) komentaja.

Jatkosodan hyökkäysvaiheesta 80vuotta

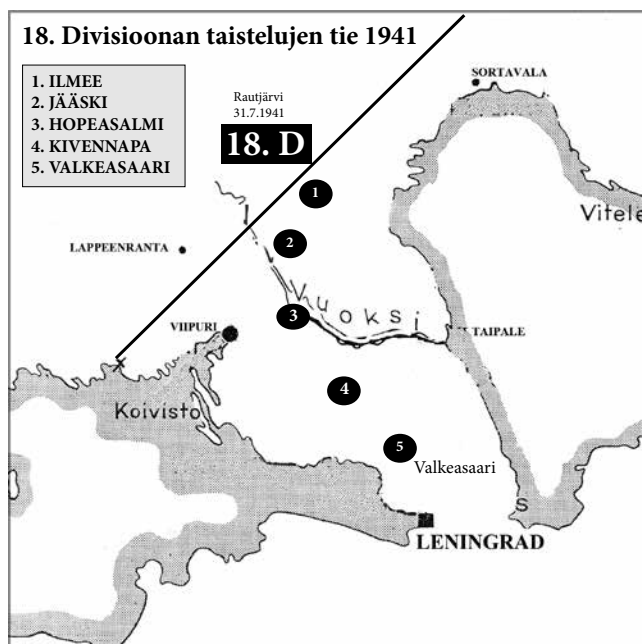
Karjalan kannaksen takaisinvaltaus

Karjalan kannaksen takaisinvaltaus alkoi 31.7.1941 kenraaliluutnantti Taavetti Laatikaisen II Armeijakunnan hyökkäyksellä Hiihtolan alueelle. Vihollinen työnnettiin Laatokan rantaan ja niiden maayhteydet Sortavalan ja Käkisalmen suuntiin katkaistiin. Laatikaisen II Armeijakunta vastasi Itä-Kannaksen suunnan operaatioita, johon osallistui seuraavat divisioonat:

- 18. Divisioona (eversti Aaro Pajari)
- 15. Divisioona (eversti Niilo Hersalo)
- 10. Divisioona (eversti Jussi Sihvo)
- 2. Divisioona (eversti Aarne Blick).

18. Divisioona ylitti Vuoksen

Eversti Aaro Pajarin 18. Divisioonassa oli miehiä pirkanmaalaisen lisäksi Keuruulta, Lievestuoreelta, Vesangasta, Petäjävedeltä ja Hankasalmeilta. Pajarin divisioonan taistelujen tie kulki reittiä Rautjärvi-Ilme-Jääski-Hopeasalmi-Kivennapa-Valkeasaari. Elokuun 14. päivänä oltiin Hopeasalmen alueella ja valmistauduttiin Vuoksen ylitykseen. Eversti Pajari halusi ylimenon tapahtuvaksi 16.-17.8. yönä. Divisioonan pioneerikomentaja kapteeni Tuurna ja Jalkaväkirykmentti 27:n komentaja everstiluutnantti Lauri Haanterä saivat Pajarin siirtämään ylimenon vuorokaudella eteenpäin. Tämän ajan Hankasalmen miesten Pioneeripataljoona 23 käytti tehokkaasti hyväkseen ja siirsi ylimenokalustoa Hopeasalmelle seuraavasti: 35 ruuhtaa, 18 syöksyvenettä, 3 soudettavaa ponttonia, 5 kumivenettä ja 2 moottoriponttonia.

Eversti Aaro Pajarin 18. Divisioonan hyökkäys alkoi 31.7.1941 Rautjärveltä. Valkeasaari saavutettiin syyskuun alkupäivinä.

Karttopohja: Viisi sodan vuotta/Tapio Paappanen

Kenraaliluutnantti Taavetti Laatikainen (oik.).
II Armeijakunnan komentaja.

Ruuhilautta ylimenotoiminnassa Hopeasalmella.
Hevosia viedään Vuoksen yli.

Hankasalmen pioneerit onnistuivat

Ylimeno Hopeasalmella onnistui hyvin. Ylimääräinen vuorokausi Pajarilta oli onnistumisen avainasia. Kun 18. Divisioonan pääosat olivat ylittäneet Vuoksen, eversti Pajari ilmoitti ylemmälle esikunnalle seuraavaa: "Olen ylittänyt Vuoksen, etenen röyhkeästi!" Tämän lehden kansikuvassa Pajari on syöksyveneeseen kyydissä ylittämässä Vuoksea.

Hyökkäys eteni ylimenon jälkeen nopeasti. Kivennapa saavutettiin 29.8. ja Uusi-Alakylä 4.-5.9.1941. Ylipäällikkö Mannerheim kävi syyskuun puolivälissä Jäppilässä ja Uusi-Alakylässä. Tilan-neselostuksen jälkeen hän totesi ääni värähtäen ja kyyneleet silmissään: "Kyllä eversti voi nyt mennä lepäämään tämän loistavan suorituksen jälkeen hyvällä omalla tunnolla". Nämä ovat savutuksia, joita harvoin sodassa saavutetaan. Eversti Aaro Pajarille myönnettiin 14.9.1941 Mannerheim-risti n:o 12. Hänet ylennettiin kenraalimajuriksi 3.10.1941.

Artikkelin teksti:
Päätoimittaja Tapio Paappanen
Kuvat: SA-kuva

Lottapukujen näyttely Suomen Kansallispukukeskuksessa Jyväskylässä

Lotta Svärd -järjestön perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 100 vuotta. Suomen Lottaperinneliiton 29 jäsenyhdistystä ympäröivä Suomen on sitoutunut Lotta Svärd Säätiön haasteeseen järjestää omilla paikkakunnillaan juhluvuoden tapahtumia. Keski-Suomen Lottaperinneyhdistys ry tuo kortensa kehoon järjestäessään kaksi tapahtumaa Jyväskylässä: Lottapukunäyttelyn Kansallispukukeskuksessa 16.4.–17.10.2021 ja juhlahjallanpalveluksen Jyväskylän kaupunginkirkossa 17.10.2021.

Lottapukujen keskiuomalaisia tarinoita -näyttelyn kantavaksi ideaksi kasvoi lottapuku, sen historia ja sitä käyttäneiden tyttöjen ja naisten tarinat. Paikallisuudesta ei haluttu tinkiä. Niinpä nähtävillä on viisi lotan käyttämää lottapukua ja kaksi pikkulotta- eli lottatyttöpukua sekä niiden taustalla olevien keskiuomalaisten lottien tarinat. Lisäksi esillä on runsaasti valokuvia, kirjallisuutta ja esineistöä. Näyttelyn erikoisuutena on Keski-Suomen Museosta saatu, Laukaan paikallisosastossa vuosina 1921–1924 käytetty muonituslotan sini-valkokuuullinen asu. Muonitus olikin lottien laajin työtehtävä kautta vuosien.

Näyttelyn lottapuvuista neljä on saatu näyttelyyn Keski-Suomen Museon ja Tuusulan Lottamuseon kokoelmista ja kolme Keski-Suomen Lottaperinneyhdistyksen jäseniltä. Lisäksi Suomen Ilmavoimamuseo Tikkakoskelta on luovuttanut näyttelyn käyttöön materiaalia.

Näyttely on avoinna Suomen käsityön museon Kansallispukukeskuksen Kujalla Jyväskylässä 16.4.–17.10.2021 museon aukioloaikoina. Lisäksi museon luentosalissa toimii Lottakanttiini - mikäli koronatilanne sallii - 11.6., 13.8., 17.9., ja 9.10. klo 14–17.

Esillä olevista puvuista kolme:

- 1) Eevi Solanteen (1897–1960) käyttämä varhainen, laukaalaisen muonituslotan puku ennen asun yhtenäistämistä.
- 2) Piirin muonituslotalla oli oma muonituspäällikkönsä, jonka rooli oli erittäin vaativa ja raskas. Pisimpään piirin muonituspäällikkönä toimineen rouva Elsa Laurénin, s. Lund (1882–1969) vilainen juhlapuku kunniamerkkeineen.
- 3) Farmaseutti Aino Siviä Koskelon, s. Stranden (1909–1979) lääkintälotan puku. Aino toimi jatkosodan aikana lääkintälottana Jyväskylässä ja Kinkomaan parantolassa SotaS 30:ssa.

Teksti ja kuva:
Maija Fredriksson

Jämsänkosken
pikkulottia 1940-luvulla.

Talousrikosten ennaltaehkäisy ja havaitseminen

Käytännönläheinen tietokirja
Kustantaja Kauppakamari 2020

- * 236 sivua, sis. sanaston
- * Soveltuu myös pk-yrityksille, urheiluseuroille ja maanpuolustusyhdistyksille
- * Kirjoittaja on Jyväskylän Seudun Reserviläisten jäsen
- * yliluutnantti Juha-Matti Laurio

Tilaukset: www.booky.fi, www.adlibris.com/fi

TÄHTÄÄPÄ TÄNNEPÄIN.

Aseet ja ampuatarvikkeet

palvelevista erikoisliikkeistämme.

ARMORIA

Armoria Jyväskylä
Varikkotie 160
40800 Vaajakoski
p. 020 729 9850

Armoria Tampere
Teiskontie 20
p. 020 729 9857

Armoria Kuopio
Siikaranta 9 B
70620 Kuopio
p. 020 729 9852

SISÄAMPUMARATA - ELÄMYPALVELUT
KURSSIT JA KOULUTUS - ASEÄILYTYS JA -LEASING

ARMORIA TRAINING CENTRE

Varikkotie 160, Vaajakoski - p. 020 7299 854 - atc.armoria.fi

SAMSUNG HUOLTO

Valtuutettu Samsung-merkkihuolto mobiililaitteille

Huollosta vastaa Aito Support Oy
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
www.aitosupport.fi
jyvaskyla@aitosupport.fi
030 - 6363840

AITO SUPPORT

LÄHITAPIOLA
KESKI-SUOMI

Lindab®

Yksinkertaistamme rakentamista

Espoo | Jyväskylä | p. 020 785 1010 | www.lindab.fi

Riskcraft

Vakuutusmajuri.fi

Vakuutusten kilpailutus, korvauspäätösten oikaisu
web: riskcraft.fi blogi: vakuutusmajuri.fi

Valmiuspäällikkö
Aarne Markko

Kesä, kärpäsineen ja hyttysineen saapui!

Kesä alkoi jopa hivenen yllättäenkin - ainakin nurmikon leikkuun osalta. Ruohonleikkuria pihapiirissä ulkoiluttaessa tuntui myös hyttysiä löytyvän ainakin omiksi tarpeiksi. Hyttysiä on myös löytynyt riittävästi jokaiselle alkukesän maastokursille. Mieli pysyy siis pirteänä!

Mikä on turvallisuuden taustalla?

Yhteiskunnan valmiuden ja turvallisuuden ylläpitämisen vastuu ei pelkästään ole kasvottomien organisaatioiden tai hallinnonalojen hartioilla. Turvallisuus lähtee yksilötasolta, sillä vaikka meillä olisi millaiset suosituksot, määräykset tai pakotteet kulloinkin voimassa – on niiden noudattaminen lopultakin yksilöiden vastuulla. Vain pienten lasten osalta vastuu on ensisijaisesti aikuisilla. Suomessa koronatilanteen hallinnassa olemme onnistuneet suhteellisen hyvin ja nähdäkse-

ni juuri yksilöiden omien henkilökohtaisten tekojen kautta. Käytämme tunnollisesti hengityssuojaimia, visiireitä, pesemme käsiämme desinfiointiaineilla, huolehdimme turvaetäisyyksistä, rajoitamme kontakteja minimiin ja mikäli matkan päälle on pitänyt lähteä, olemme tällöinkin toimineet vastuullisesti. Vain harvassa ovat olleet ne, jotka kulkevat kasvomaski vain suuta suojaamassa ja nenä paljaana. Tuolloin kyllä tulee mieleen vertaus henkilöstä, joka kulkisi varmaan kalsaritkin puolessa välin pakaroita, mikäli se olisi mahdollista.

Muista koronarokote!

Olethan jo huolehtinut koronarokotteen ottamisesta? Kyseessä ei pelkästään ole sinun oman rokotesuojasi saavuttaminen ja hyvinvointisi turvaaminen, vaan myös läheisitäsi huolehtiminen. Täyttä 100%:sta suojaa tuskin saavutetaan, mutta vakavien tautimuotojen välttä-

miseen siinä on etua. Reserviläisenä olet varmaan huomannut, että varuskunnissa jatkuu edelleen tiukka ”koronakuri”. Tällä viikolla saamani tiedon mukaan tiukat rajoitustoimet jatkuvat, kunnes maamme koko väestöstä 70%:lla on molemmat rokoteannokset otettu. Itselläni seuraavan rokotteeseen saamisen ajankohta lähestyy hyvää vauhtia ja olen merkinnyt kalenteriin tuonkin ajankohdan selkeästi näkyviin.

Kurssitoiminta etenee

Kuluvan vuoden kurssitoiminta on edennyt hyvin ja suurimmat muutokset ovat koskeneet lähinnä päivämäärien muutoksia suuntaan tai toiseen. Erityisen mielenkiintoinen oli TRAKURSSI, jonka pääsimme toteuttamaan ”kerrostalosimulaatorissa” eli todellisessa kohteessa keskellä asuntoaluetta. Osallistuneille kurssilaisillekin se oli erilainen kokemus konttikyliin

ja kasarmeihin verrattuna. Uskon, että jatkoa seuraa vielä samalla formaatilla.

MPK:n toimijoille on tulossa sekä kouluttajakoulutusta, kurssiväapeleitä ja kurssienjohtajia unohtamatta. Vaikka joku olisi aiemminkin jo vastaavat tapahtumat suorittanutkin ”joskus muinoin”, saat osallistua toki uudestaan kurssille ja samalla päivittää tietosi. Mikään ei tänään ole kuten ennen – tai ainakin tällaisia kommentteja välillä kuuluu kentältä.

Seuraa MPK:n koulutuskalenteria ja löydät sieltä päivitetyimmän ajantasaisen tiedon.

*Kesäterveisin!
Aarne Markko
Valmiuspäällikkö
MPK/Keski-Suomi*

MPK ja Puolustusministeriö kävivät kuittisotaa - nyt rauha maassa

Päätöittäjä
Tapio Paappanen

Puolustusministeriö kertoi toukokuun ajaksi keskeyttävänsä Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnetyn valtionavustuksen. Ministeriö kertoi, että kyse on turvaamistoimesta. Avustuksen käyttöä koskevassa taloushallinnossa ja tapahtumien raportoinnissa oli ilmennyt puutteita ja epätarkkuuksia. MPK on ollut kovasti ihmeissään näistä epäilyistä. Viime vuoden helmikuussa ministeriö oli jo ilmoittanut tehostavansa MPK:n vapaaehtoisen maanpuolustuksen valvontaa ja syyksi kerrottiin laillisuusvalvonnan ilmenneet epäkohdat.

MPK on vakiinnuttanut paikkansa julkisoikeudellisenä yhdistyksenä ja sen tehtävä on edistää vapaaehtoista maanpuolustusta kouluttamalla, harjoittamalla ja valistamalla. Sotilaallisen koulutuksen antaminen siirtyi puolustusvoimille 2020 vuoden alussa.

Kuittisodasta oli vaikea löytää julkisuudessa olleiden tietojen perusteella kultaista johtolankaa. Ministeriön kansliapäällikkö on ker-

tonut kyseessä olleen tilinpidosta ja kuittien kohdentumisesta johtuvat epäselvyydet eikä kenenkään epäillä kavaltaneen rahaa omiin taskuihinsa. Asiaa on kuitenkin tutkittu pitkään ja käytössä on ollut myös ulkopuolista lainopillista apua.

Nyt asiaan on saatu riittävä selvyys. Puolustusministeriö on kesäkuun alussa ryhtynyt jatkamaan MPK:n valtionavustuksen maksamista. - Hienoa, että selvitysten pohjalta löytyi ratkaisu, jolla saatiin turvattua MPK:n toiminnan jatkuminen. MPK ja tuhannet vapaaehtoiset tekevät arvokasta työtä maanpuolustuksen hyväksi, kansliapäällikkö Jukka Juusti toteaa ministeriön tiedotteessa. Puolustusministeriö kuitenkin jatkaa valvovana viranomaisena aiempien vuosien valtionavustuksen käytön selvittämistä. Tavoitteena on pyrkiä kaikissa tilanteissa turvaamaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen lakisääteinen toiminta.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSBILDNINGSFÖRENINGEN

Turvallisuutta yhdessä.

Katso paikalliset kurssit osoitteessa **www.mpk.fi - koulutuskalenteri - valitse yksikkö kohdasta Tikkakoski tai Luonetjärvi - Hae**. Tarjolla on myös valtakunnallisia verkkokursseja. Kurseille ilmoittautuminen on mahdollista ainoastaan niille henkilöille, jotka ovat luoneet itselleen käyttäjätunnuksen MPK:n tietojärjestelmässä www.mpk.fi kohdasta kirjautu. Koronapandemian osalta Ilmasotakoulun alueella noudatetaan puolustusvoimien antamia määräyksiä ja MPK:n antamia ohjeita. Lisätietoja www.mpk.fi

HÄMEEN MAANPUOLUSTUSPIIRI Tikkakosken koulutuspaikka mpk.fi/häme

Valmiuspäällikkö Aarne Markko +358 40 751 5233, aarne.markko@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Pekka Nieminen +358 50 544 0503, pekka.nieminen@mpk.fi

9.-11.7.	Taistelupelastaja 2/2 kurssi, Tikkakoski	20.-22.8.	Virtuaalisen koulutusympäristön peruskurssi, Tikkakoski,
10.7.	Pistooliampunta naisille, Tikkakoski	21.-22.8.	ASE 1, peruskurssi, paikka avoin
23.-25.7.	Kurssiväipelikurssi, Tikkakoski	4.9.	Polkupyörämarssi 100 km
24.-25.7.	MPK kouluttajakurssi, Tikkakoski		(50 km), Tikkakoski
8.8.	Kivääriampunta 2. ja 5., Sarvivuoren ampumarata		
4.-15.8.	Faitterit -Soittokunnan soittoleiri, Tikkakoski		
19.-20.8.	Intti tutuksi nuorille JKL Norssi, Tikkakoski		

ILMAPUOLUSTUSPIIRI Luonetjärven koulutuspaikka mpk.fi/ilmapuolustuspiiri

Koulutuspäällikkö Ahti Piikki +358 299 290 901, ahti.piikki@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Mika Marin + 358 44 245 1742, mika.marin@mpk.fi

Kaikille avoimia koulutuksia mm.

03.07.	Sovellettu ammunta 1, 2 ja 4, Pihtipudas, Pyssylän ampumarata
11.08-16.08.	Kesäyön marssi 2021 Jyväskylä toimijat, Ilmasotakoulu
14.08-15.08.	Kesäyön marssi. Lähdöt Buugi, Liikunta- ja hyvinvointikeskus Matkat: 32 km, 32 km reserviläisille, 25 km, 10 km, 15 km
14.08-14.08.	Kesäyön marssi, Jyväskylän yliopisto, Liikunnan rakennus 10 km ja 15 km
27.08-29.08.	Ilmapuolustus ja intti tutuksi naisille, Ilmasotakoulu
28.08-28.08.	Sotva ammunnat, Kivääri 4-6, Tikkakoski, kiväärirata 3
04.09-04.09.	Perusammunnat naisille/Kivääri ja pistooli, Pihtipudas, Pyssylän ampumarata
17.09-19.09.	NASTA FRISKI 2021: Lentopelastajan perehdytyskurssi (ilmottautuminen päättynyt)

MPK:N VALTAKUNNALLISET VERKKOKURSSIT

mpk.fi/koulutukset/verkkokoulutus

Kurssikalenterit päivittyvät koko ajan!

Tarjolla kursseja nuorille, paikallisjoukoille ja muille kohderyhmille.

www.mpk.fi

METSO-jotos toukokuussa 2022

*Teksti ja kuvat
Eila Keinonen*

Maanpuolustusnaisten liiton Keski-Suomen piiri järjestää seuraavan liiton jotosen 21.-22.toukokuuta 2022. METSO-jotoksen 2022 tapahtumapaikana on Saarijärven Kolkanlahden ja Ahvenlammen maasto. Jotoksen valmistelut ovat hyvässä vauhdissa jotoksen johtajan Tiina Ronkaisen johdolla. Maastokatselmus Saarijärvelle tehtiin toukokuun lopussa. Jotoksen reittivastaava Mari Tur-tisen opastuksella saimme hyvän käsityksen maastosta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista

jotoksen järjestämiseen. Maas-to on erinomainen!

Kaksi vuotta pakollista taukoa

Vuosittain järjestettävä Maan-puolustusnaisten liiton jotos on nyt ollut kahden vuoden ajan tauolla koronapandemian ta-kia. Arvioimme jotokseen osal-listuvan 120-180 henkilöä kol-men-viiden hengen joukkueis-sa. Osallistujien ei tarvitse olla maanpuolustusnaisten liiton

yhdistyksen jäseniä, vaan jouk-kuet voivat olla vaikka kaveri-, työ- harrasteporukoita. Jotos-tehtävissä ei kilpailla ajan kans-sa, taito ja osaaminen ratkaisee partioiden paremmuuden.

Täällä Keski-Suomessa on jo kerran aikaisemmin järjestet-ty Maanpuolustusnaisten liiton jotos. Vuoden 2010 Koppelo-jotos järjestettiin silloin Sumi-aisissa. Sen järjestelyistä, oman joukon jotoskokemuksista sekä keväällä peruuntuneen NASTA Vinka -harjoituksen valmiste-

luista on varmasti hyötyä jotos-järjestelyissä. Silti tapahtuman järjestelyt on varsin mittava voimanponnistus Jyväskylän ja Äänekosken maanpuolustus-naisille sekä Saarijärveltä mu-kaan lupautuneille järjestöille ja mukaan tuleville talkoolaisille. Jotos-tapahtuma on kuitenkin haasteista huolimatta mukavaa yhdessä tekemistä oppien.

Seuraa tapahtuman etene-mistä tapahtuman fb-sivuilla: facebook.com/metsojotos

Talvisodan Summan, Taipaleen ja Tolvajärven muistoristit.

Ainutlaatuinen sotien muistoristikokoelma esillä taidetalo Pässinmäessä Jämsänkoskella

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Suomessa harvinainen ja kat-tavin yleisölle nähtävillä oleva kokoelma sodan muistoristejä ja -mitaleja sekä niihin liittyviä myöntökirjoja löytyy taidetalo Pässinmäestä Jämsästä. Kokoel-man on kerännyt laukaalainen Heikki Anttila, joka innostui muistoristeistä reilu 20 vuotta sitten. Hiljalleen kokoelma kas-voi ja kiinnostus muistoristei-hin lisääntyi. Anttila oli jo pit-kään toivonut, että kokoelma saisi olla jossakin talletettuna ja näytteillä kertoen veteraanien uhrauksista. Kokoelma huomi-oi kaikissa aselajeissa ja ryhmis-sä palvelleet veteraanit. Heik-ki Anttilan toive toteutui tänä keväänä maaliskuussa, jolloin kokoelma siirtyi kokonaisuudessaan Kauko Sorjosen sääti-ölle: muistoristit, muistomitalit, pienoismerkit ja myöntökirjat. Näyttely avattiin Pässinmäen taidetalossa toukokuussa.

Kenraali Paavo Talvelan myöntä-män Aunuksen ristin myöntökirja.

Esillä olevia talvi- ja jatko-sodan muistoristejä luokitel-laan kolmeen eri ryhmään. Ne määräytyvät sodan vaiheiden mukaan:

- talvi- ja jatkosodan palve-luksista yhteisesti myönnetty palvelus- ja aselajiristit
- talvisodan palveluksista myönnetty rintamasuuntaristit
- jatkosodan palveluksista myönnetty joukko-osasto- ja rintamasuuntaristit.

Lisäksi esillä on talvi- ja jat-kosodan muistomitaleja sekä talvisodan muistomitaleihin liittyvät miniatyyrit eli pienois-kunniamerkit.

Muistoristit ja -mitalit on si-joitettu asianmukaisiin vitrii-neihin ja kokoushuoneen sei-nille on sijoitettu joukko myön-tämiskirjoja. Paikan päällä on kävijälle tarjolla esite, josta löy-tyy jokaisen ristin ja mitalin suunnittelija. Kun myöntökirjo-ja lukee, niin samalla voi tehdä aikamatkan myöntäjien histori-aan, jotka johtivat joukkojam-me sodan aikana

Kotiseutuneuvos Kauko Sor-jonen haluaa muistoristi- ja mitalikokoelmalla kiittää itse-näisestä Suomesta. Miesten ja naisten kovien ponnistelujen ansiosta Suomi säilytti itsenäi-syytensä. Näyttelyn kokoelmat muistuttavat jälkipolvia siitä, että minkälaisin uhrauksin hy-vinvointimme on rakennettu. – Oman historian tuntemus on arvokas pääoma yhä enemmän pirstoutuvassa maailmassa, to-tesi kotiseutuneuvos Kauko Sorjonen.

Helvi, Olavi ja Tauno Savo-laisen perhe vuonna 1941.

Mannerheim-ristin ritari n:o 24, josta kukaan ei tuntunut tietävän mitään

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Jämsän sankarihautausmaassa lepää Mannerheim-ristin rita-ri. Tämä mies ei koskaan ollut käynyt elässään Jämsässä. Siit-tä huolimatta Tauno Toivo Sav-olainen tuotiin arkussa Jäm-sään syyskuussa 1944. Kenestä oli kyse?

Tauno Savolainen oli syn-tynyt Valkjärven Nirkkolasa 1913. Ammatiltaan hän oli maanviljelijä. Talviso-dassa Savolainen osallistui mm.Lampolan, Muolaan, Pasu-rin, Kuparsaaren ja Salmenkai-dan taisteluihin. Jatkosodan en-simmäisenä syksynä Savolainen toimi Jalkaväkirykmentti 3:n lä-hettitehtävissä. Lokakuussa Sav-olaisesta kirjoitettiin sanoma-lehdissä ympäri Suomen: ”Yli-päällikkö on pvm:llä 12.10.41 nimittänyt Vapaudenristin 2. lkn Mannerheim-ristin ritarik-si korpraali Tauno Toivo Savo-laisen, joka toimiessaan lähetti-tehtävissä Kämärän taistelussa 25.8.41 ja palatessaan takaisin joukkueeseen joutui vahvan vi-hollispuutteen yllättämäksi. Po-litrukki komensi ”tulsta” ja am-pui, mutta korpraali Savolainen ampui tarkemmin, jolloin vi-hollisia kaatui ja loput antau-tuivat vangeiksi. Kun viholliset huomasivat, että heitä vastassa oli vain yksi mies, yrittivät he karkuun, vaan onnistumatta”.

Maidon hakumatka vei Savolaisen hengen

Tauno Savolainen kuoli 30-vuo-tiaana 1.9.1944. Hänet oli mää-rätty Päämajan maanlunastus-toimiston sotilasvirkamiehenä

kartoittajaksi Luumäelle raken-tamaan viimeistä puolustuk-semme lukkoa, Salpalinjaa. Yh-den työpäivän jälkeen Savolai-nen lähti hakemaan maitoa ka-nootilla kolmen kilometrin me-lontamatkan päästä. Myrskyssä kanootti kaatui, Savolaisen saa-pas jäi jumiin ja hän hukkui. Hänet löydettiin naarauksessa 3.9. Hautajaisia vietettiin 17.9.

Todennäköisesti Tauno Sa-volainen on ainoa Manner-heim-ristin ritari, joka on hau-dattu paikkakunnalle, jossa ei ole syntynyt, ei koskaan asu-nut eikä edes käynyt. Valkjär-ven evakot sijoitettiin Jämsän alueelle ja niin myös Savolaisen perhe oli jonkun aikaa Jämsäs-sä, kunnes muutti Helsinkiin.

Kunniamerkit näytillä Pässinmäessä

Tauno Savolaisen perikun-ta luovutti Savolaisen kunnia-merkit näytille Pässinmäkeen. Savolaisen omakoti jäi Valkjär-velle. Hänet on haudattu Jäm-sään, vaikka hänellä ei ole sitei-tä paikkakuntaan. Pässinmäki voi symbolisesti toimia hänen kunnipaikkanaan, jonka ritari n:o 24 ansaitsee.

Tauno Savolaisen Mannerheim-risti.

Kuva: Pentti Ruohotien arkisto

Päätoimittaja Pentti Ruohotie in memoriam

Pentti Ruohotie syntyi Tampereella toisena yllätyskaksospojista juhannuksena 1947. Hän oli veljensä kanssa suvun ensimmäinen ylioppilas. Hän lähti yliopistoon opiskelemaan suomen kieltä ja valmistui maisteriksi. Myöhemmin hän teki työn ohessa kasvatustieteiden lisensiaatin tutkinnon.

Armeijan käytyään Pentti osallistui aktiivisesti reserviläistoimintaan ja sotilasarvoltaan hän oli sotilasmestari. Hänelle tärkeitä ja hänen elämänsä ohjanneita arvoja olivatkin koti, uskonto ja isänmaa. Hän toimi aktiivisesti Saarijärven Reserviläiset ry:ssä ollen yhdistyksen hallituksen jäsen vuodesta 1977 alkaen, varapuheenjohtaja 1977–1988 ja 1992–2011, yhdistyksen puheenjohtajana 1989–1991 ja samaan aikaan Keski-

Suomen reserviläispiirin piirihallituksen varapuheenjohtajana.

Pentti teki työuransa Saarijärvellä kirjapainoalalla ja oli sen rinnalla toimittajana useissa isänmaallisissa ja uskonnollisissa julkaisuissa. Hän toimi aktiivisesti monissa järjestöissä niin Keski-Suomessa kuin eläkkeelle jäätyään Tampereelle paluumuuton tehneenä. Raamattu Kansalle -lehden numerot 1/1987–4/2020, yhteensä 130 lehteä oli Pentin toimittamia.

Keski-Suomen Maanpuolustaja -lehden järjestyksessä kuudentena päätoimittajana Pentti toimi vuodet 2006–2011. Hänet palkittiin ikuisesti kiertävällä Majurin Mediamalja -palkinnolla Keski-Suomen Maanpuolustusjuhlassa Jyväskylässä vuonna 2012. Palkinto on professori, sanomalehti Keskisuomalaisen pitkäaikaisen päätoimittajan Erkki Laatikaisen nimeä kantava ja sillä kunnioitetaan hänen tekemää työtä vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi.

Sotilaspoika-lehden päätoimittajana Pentti Ruohotie ehti toimia seitsemän vuotta (2014–2020), ja jo ennen tätä hän oli lehden toimitussihteeri. Hänelle oli kunia-asia luoda lehtiin kiinnostavaa sisältöä hyvällä suomen kielellä.

Vuonna 1984 Pentti joutui lomamatkalla Israelissa terrori-iskuun, jossa hän toimi armeijassa opituin taidoin pelastaen useita ihmisiä ohjeillaan ja toiminnallaan. Samalla hän itse haavoittui käsikranaatista hankalasti jalkoihinsa ja käsiinsä. Muutama päivä meni sairaalassa ja Penttiä kävi tervehtimässä mm. Israelin parlamentti Knessetin puhemies. Pentin toimintaa ei kuitenkaan tämän jälkeen määrittänyt viha tai katkeruus, vaan ymmärrys Lähi-idän konfliktin vaikeasta luonteesta ja rakkaus lähimmäisiin. Pentti Ruohotielle on myönnetty toiminnastaan useita kotimaisten maanpuolustusjärjestöjen ja kaksi Israelin valtion myöntämää kunniamerkkiä.

Ihmisenä ja päätoimittajana Pentti oli valoisa, sosiaalinen ja utelias. Hänelle veteraanien ja sotilaspoikien perinnön vaaliminen ja juurien muistaminen olivat tärkeitä asioita, ja hän työskentelikin näiden asioiden eteen viimeiseen saakka. Hän oli pistämätön tarinankertoja, joka tuli toimeen kaikkien kanssa.

Pentin elämänmyönteisyys kantoi aivan viimeisiin hetkiin. Lopulta ärhäkkäästi levinnyt syöpä vei voiton 31.3.2021.

Penttiä jäivät suremaan hänen toinen vaimonsa Eija-Liisa, kolme tytärtä puolisoineen ja neljä lastenlasta sekä suuri joukko ystäviä ja yhteistyökumppaneita.

*Helena Ruohotie
Pentin tytär*

*Tapio Paappanen
Päätoimittaja*

Yritys kehitys

www.yrityskehitys.com

KOTIMAINEN
TJ-Katsastus.fi

Leppävesi

Hallaperäntie 8
050 433 4245
ma-pe 9.00-17.00

Jämsä

Pietiläntie 8
050 345 8690
ma-pe 8.00-16.00

Muurame

Setäläntie 3C
050 523 0339
ma-pe 9.00-17.00

Vaajakoski

Haapaniementie 1
050 544 1099
ma-pe 9.00-17.00

24/7 autopesu Muuramessa

MYÖS SUURTEN PAKETTIAUTOJEN PESUT

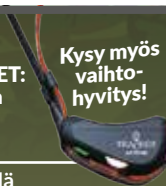
Midare

Kokonaisvaltainen
ICT-ratkaisujen
palvelutalo

MIDARELTA MYÖS
METSÄSTYSTUOTTEET:
mm. Tracker-pannat ja
valjaat sekä yhteydet
yhdellä käynnillä.

Ahjokatu 12, Jyväskylä
Puh. 020 792 4400, www.midare.fi

Kysy myös
vaihto-
hyvitys!

Grafitatu

Digipaino • Offsetpaino • Repropalvelut

"Kun haluat painoapua tarvitset Grafitatua!"

ALASINKATU 1-3
40320 JYVÄSKYLÄ
P. 010 328 2880
www.grafitatu.fi

Yhdessä olemme enemmän.

Yrittäjät

yrittajat.fi/liity

MULTIMEK

Automaatiokaupan palveleva ammattilainen

HORMEL

DISTRIBUTOR

AUTHORIZED DISTRIBUTOR

Distributor Partner

Honeywell

authorized distributor

HPS

Channel Partner

Puh. (014) 338 8900, www.hormel.fi, e-mail: hormel@hormel.fi

seltimil
tietoliikennepalvelut

• VALOKUITUYHTEYDET • KONESALIPALVELUT
www.seltimil.fi - Pertti Salmijärvi - p. 050 591 9305

**HIKOILE,
HYMYILE,
HULLAANNU!**

MAKUNAUTINTOJA
monipuolinen ravintolamaailma

POLSKI KYLPYLÄSSÄ
aina majoituksen yhteydessä

TANSSIT NELJÄNÄ ILTANA VIIKOSSA
sekä Apollo Barissa karaokea

LÄHELLÄ
vain 25 min. Jyväskylästä!

PEURUNKA.FI
PEURUNGANTIE 85, LAUKAA

Peurunka

JOUSMÄKI

Taksikyydit ja tilausajot tarpeesi mukaan aina
50-paikkaiseen linja-autoon asti.
Myös pyörätuoli- ja parikuljetukset.

www.jousmaki.fi

Nyt Uurainen, sitten muu Suomi?

Teksti Tapio Paappanen
Kuva Jouni Reinikainen/TPA

Kuvassa Tammenlehvä-reliefi ja kiinnittäjiä Uuraisten hautausmaalla 5.-6.6.2021.

Vapaaehtoiset ryhtyivät Uuraisilla kiinnittämään sotaveteraanien ja lottien hautakiviin hautareliefejä. Työ on jatkunut jo jonkun aikaa ja nyt Uuraisten hautausmaalla on nähtävissä lähes jokaisen vapauden pelastajan ja jälleenrakentajan hautakivessä jälkipolvien kiitollisuuden osoitus panoksesta Suomen hyväksi. Reliefien kiinnitys on merkittävä lisä sankarihautoille, jotka ovat olleet isänmaallisten juhlien kulttipaikkoja.

Perinnetyön isä on lukiosta eläkkeelle jäänyt opettaja Hannu Koskinen. Hänen isänsä oli

sotaveteraani ja äitinsä lotta.

Veteraanien ja lottien muistoa vaalittava

Hannu Koskinen tukijoukkoineen haastaa Suomen muut kunnat ja kaupungit mukaan kunniatehtävään. Veteraanien muisto ei saa jäädä pelkän veteraanipäivän viettoon ja vain muutamaan käyntiin sankarihautoilla. Sankarivainajat antoivat oman panoksensa itsenäisen Suomen hyväksi, mutta samaan aikaan koko sodanai-

kainen sukupolvi taisteli kotirintamalla tehden suuren työn Suomen nykyväestön hyväksi. Heidän muistoaan voi juhlia monipuolisemmin, kun on näkyvissä hautakivien reliefit.

Ote elämästä karkasi

Sotien jälkeen suuri määrä rintamalta palanneista ei saanut enää oikeaa otetta siviilielämästä. Monen rintamamiestalon tilaa pyörittäneen veteraanin elämä päättyi ammattitaitoihin tai varhaiseen uupumukseen. Sodan painajaiset varjostivat rintamalta hengissä selvinneitä ja muu kotiväki sai tuntea heidän traumojen purkautumiset arkisessa elämässä. Debriefing-lääkkeenä hyvin usein oli viina ja se toi osalle lisää ongelmia muutenkin kovaan elämään. Kaikista lieveilmiöistä huolimatta sukupolvi jaksoi rakentaa Suomesta pohjoismaista hyvinvointivaltiota, josta nykypäätäjät kovasti paljon puhuvat ainakin vaalikampanjojensa yhteydessä.

Uusi oppimisympäristö

Sankarihaudat, lottien ja veteraanien haudat tarjoavat tunteisiin vetoavan oppimisym-

päristön. Siellä nuoret voisivat paneutua sotasukupolven elämänpiiriin opastetuilla ja kysymyksiin varustetuilla kierroksilla. Näistä nuoret voisivat ammentaa kasvaville uusille sukupolville tärkeää viestiä sotasukupolven jättämästä arvokkaasta perinnöstä – itsenäisestä Suomesta.

Kohderyhmäksi koulua käyvät nuoret

Kun nyt parasta aikaa valtakunnan alueella pohditaan erilaisia veteraanien perinnetyön yhdistyksiä ja lähivuosien perinnetyön siirron muotoja, niin tässä olisi yksi hyvä esimerkki käytännön työhön tulevaisuudessa. Yhdistysten perustaminen on oma työnsä lähiajan kalenterissa. Jotta siitä ei tulisi pääasia, käytännön toimia pitää pystyä samanaikaisesti miettimään ja kehittämään. Perinnön siirron kohderyhmänä on koulua käyvä nuoriso. Peruskoulua päättävät ja lukio-opiskelua aloittavat ikäluokat.

30 vuotta täyttä toimintaa

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4.6.1990 Keski-Suomen Reserviupseeriipiiri ja Keski-Suomen Reservialluupseeriipiiri allekirjoittivat Keski-Suomen Maanpuolustussäätiön säädekirjan ja luovuttivat 150 000 silloista markkaa säätiön peruspääomaksi. Säätiön sääntöihin tarkoitukseksi kirjattiin vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukeminen Keski-Suomen läänin alueella. Keski-Suomen läänin siirryttyä historiaan, sääntöjä muutettiin koskemaan toimintaa Keski-Suomen liiton alueella.

Säätiön perustamisesta tuli siis 4.6.2020 kuluneeksi 30

vuotta. Koronapandemian vuoksi juhlallisuudet jouduttiin siirtämään ja nyt juhla on suunniteltu pidettäväksi **maanantaina 1.11.2021 klo 18.00 alkaen Jyväskylän Yliopiston juhlasalissa**. Juhlapuhujaksi on lupautunut Puolustusvoimain komentaja kenraali Timo Kivinen. Säätiö odottaa tilaisuuteen runsaslukuista kuulijakuntaa.

Erkki Laatikaisen kunniämiekkä

Säätiön vuosittain jakama kunniämiekkä jaettiin tänä vuonna yhdeksännen kerran. Tällä

kertaa miekan vastaanotti lääkintämajuri (res) Yrjö Qvarnberg pitkäaikaisista ansioistaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi. Miekan luovuttivat Qvarnbergille 18.6. säätiön hallituksen puheenjohtaja Juhana Jacksen ja säätiön hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävät keväällä jättänyt Timo Fredriksson.

Uusia henkilöitä tehtäviin

Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtajaksi on tämän kevään vuosikokouksessa valittu

Jari Rautjärvi. Varapuheenjohtajana jatkaa Risto Harvia. Juhana Jacksen valittiin säätiön hallituksen puheenjohtajaksi viime syksynä, jolloin Pekka Sélin luopui tehtävästä. Hallituksen varapuheenjohtajana on viime vuodesta alkaen toiminut Mika Niiniketo.

Keski-Suomen reserviipiirit esittävät parhaimmat Onnittelet 30 vuoden ikään ehtineelle Keski-Suomen Maanpuolustussäätiölle!

Keksintö, joka olisi voinut kääntää sodan suunnan

Maailman ensimmäinen tietokone esiteltiin 80 vuotta sitten

Z3 ei ihan mahtunut mihinkään läppärisalkkuun.

Teksti ja kuva
Panu Moilanen

Keskellä toista maailmansotaa, 12. toukokuuta 1941 Berliinin Kreuzbergissä pieni joukko koontui historialliseen, mutta melko vähälle huomiolle jääneeseen julkistustilaisuuteen. Saksalainen insinööri Konrad Zuse esitteli ensimmäistä kertaa rakentamaansa Z3-nimistä laitetta. Yksinkertaisesti nimes- tään huolimatta laite oli historiallinen: se oli maailman ensimmäinen toimiva tietokone.

Kuten Z3:n mallimerkinnäs- tä voi päätellä, se ei ollut ensimmäinen Zusen kehittämä laite. Vuonna 1937 Zuse kirjoitti päiväkirjaansa: ”Noin vuoden päi- vät olen pohdiskellut mekaa- nisten aivojen mahdollisuutta.” Zusen tavoitteena oli vähentää ihmisten tekemää peruslasken- ta, ja hän saikin vuonna 1938 valmiiksi mekaanisen Z1:n, joka pystyi binäärilaskentaan, mutta joka rakenteensa vuoksi ei ollut kovinkaan luotettava.

Liukulaskennasta tietokonelaskennan perusta

Z1 oli kuitenkin sekin merkit- tävä tietokoneiden historiassa: Zuse kehitti sitä varten liuku- lukulaskennan, joka on nykyi- sin kaiken tietokonelaskennan perusta.

Jo rakentaessaan Z1:tä Zuse alkoi pohtia releiden käyttö- mahdollisuutta mekaanisen ra- kenteen sijaan. Vuonna 1939 valmistui prototyyppi, joka sai mallimerkinnän Z2. Sitä esi- teltiin vuonna 1940 Saksan il- mailututkimuslaitokselle, joka sitoutui rahoittamaan laitteen jatkokehitystä. Zuse perustikin laskimiensa kehittelyä varten insinööritoimiston, joka sai yksinoikeuden suurlaskimien ke- hittämiseen Saksan valtakun- nassa.

Z3 valmistui siis vuonna 1941. Se oli binääriiseen liuku- lukulaskentaan perustuva täys- automaattinen laskin, jossa oli 1400 releestä koostunut muis- ti ja 600 releellä toiminut pro- sessoriyksikkö. Laskinta pystyi myös ohjelmoimaan reikänau- hoilla, mutta ehtolauseet ja oh-

jelman haarautuminen eivät ol- leet mahdollisia.

Z3:n on osoitettu oikein oh- jelmointuna olevan myös Tu- ring-täydellinen, vaikkei Zuse sitä sellaiseksi tietoisesti suun- nitellutkaan. Tämä vuonna 1998 tehty havainto on mer- kittävä siksi, että juuri sen pe- rusteella Z3 vei maailman en- simmäisen tietokoneen tittelin vuonna 1944 valmistuneelta yhdysvaltalaiselta ENIACilta. Z3:n toimintaperiaate oli lisäk- si nykytietokoneiden tapaan bi- nääriinen – ENIACin taas ei.

Zusen Z3 ei kuitenkaan noussut samanlaiseen mainee- seen kuin ENIAC. Sodan aika- na siitä ei kerrottu julkisuuteen, ja sodan jälkeenkään sitä ei voi- tu esitellä, koska kone tuhou- tui pommituksissa joulukuus- sa 1943. Z3:n toinen, nykyisin Münchenin Deutsches Museu- missa oleva kappale valmistui vasta vuonna 1962.

Natsit eivät tukeneet

Z3:a käytettiin sen olemassa- olon ajan pääasiassa matriisilas- kentaan, jolla pyrittiin ratkaise-

maan lentokoneen pinnoilla esiintyvään epästabiiliin väri- nään, flutteriin, liittyviä ongel- mia. Laskennan sotilaallisesta potentiaalista huolimatta nat- sihallinto ei kuitenkaan juuri- kaan tukenut Zusen työtä. Z3:n rakentamiseen Zuse sai jonkin verran rahallista tukea puolus- tusteollisuudelta ja Saksan val- tiolta, mutta yleisesti Zusen las- kinten kehittämistä ei pidetty strategisena tai kiireellisenä.

Voidaankin spekuloida, mi- ten esim. Natsi-Saksan atomi- pommi- ja raketitehitykseen olisi vaikuttanut se, että niihin olisi ollut käytössä laskentaka- pasiteetti, joka olisi ollut saa- vutettavissa Zusen kehittämällä teknologialla.

Kehitystyö jatkui sotien jälkeen

Zuse jatkoi tietokoneiden ke- hittämistä myös sodan jälkeen ja tuli samalla luoneeksi sak- salaisen tietokoneteollisuuden. Zusen yritys, Zuse KG, siirtyi vuonna 1967 Siemensin omis- tukseen. Itse tietokoneen ohel- la Zuse kehitti myös maailman ensimmäisen korkean tason ohjelmointikielen, Plankalkü- lin, joka kuitenkin toteutettiin käytännössä vasta vuonna 1975.

Viimeisin Zusen patentoi- mista keksinnöistä tuli sarja- tuotantoon vuonna 2016. Sil- loin henkilöautoihin tulivat saataville automaattiset kauko- valot, joiden toimintaperiaat- teen Zuse oli patentoinut vuon- na 1958.

Zusesta suuri saksalainen

Konrad Zuse kuoli vuonna 1995. Nykyisin hänet luetaan suuriin saksalaisiin, ja Zusen mukaan on nimetty mm. katuja ja yliopistorakennuksia. Eniten Zusen kehittämää ja rakentamia tietokoneita on nähtävillä Ber- liinin tekniikkamuseossa. Toi- miva kopio maailman ensim- mäisestä tietokoneesta Z3:sta taas on esillä Münchenin Deut- sches Museumissa.

RESUL Four Day March 22.-25.7.2021

*Teksti ja kuva
Antti Pynttari*

Reserviläisurheiluliiton etämarssitapahtuma RESUL Four Day March järjestettiin ensimmäisen kerran viime vuonna. Marssi toteutettiin nopealla aikataululla kentältä tulleesta ideasta, ja se herätti kiinnostusta ympäri maailmaa. Marssille osallistui noin 800 henkilöä, jotka suorittivat yhteensä lähes 2 000 marssia ja yli 50 miljoonaa askelta.

Tänä kesänä 22.-25.7.2021 RESUL Four Day March saa jatkoa. 1-4 päivänä voi marssia, kävellä tai juosta joko yksin, perheen tai yhteisön kanssa vapaaehtoisessa paikassa. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 10 kilometrin matka, joka neljälle päivälle jaettuna tarkoittaisi vain 2,5 km päivässä. Halutessaan marssija voi kantaa 10 kilon lisäpainoa, mikä merkitään erikseen tuloksiin. Korkeimpaan suoritusluokkaan päästäkseen vaadi-

taan vähintään 160 kilometrin marssisuoritus.

Suoritusluokat ovat nimeltään:

Kävelijä 10,00–39,99 km
Marssija 40,00–99,99 km
Mestarmarssija 100,00–159,99 km
Kaukopartiolainen 160,00 km tai yli.

Täysin uudistetut tapahtuman verkkosivut löytyy osoitteesta resulfourdaymarch.fi. Rekisteröityminen ja osallistuminen on ilmaista. Ennen tapahtumaa on mahdollista tilata verkkokaupasta oma marssipaita vauhdittamaan ja värittämään treenikautta. Muistoksi suorituksesta voi ostaa diplomin, mitalin ja kangasmerkin. Uusi palkitsemisjärjestelmä kannustaa osallistumaan tapahtumaan jatkossakin. Kaikkien osallistujien kesken arvotaan myös tavarapalkintoja.

Rekisteröityessään henkilö voi merkitä itsensä liittonsa ja paikallisyhdistyksensä jäseneksi. Näin tuloksissa saadaan tietoa suorituskyvystä eri järjestöjen tasoilla. Liitoille, piireille ja yhdistyksille lanseerataan nyt KILSAKISA. Siinä tavoitellaan parasta mahdollista kilometriä per jäsen -tulosta. Jäsenmäärään suhteutettu aktiivisin piiri saa nimensä uuteen kiertopalkintoon.

- Tutkimusten mukaan suurimmalla osalla meistä päivittäinen liikkuminen on suosituksiin nähden liian vähäistä ja asia helposti unohtuu arkikiireen keskellä. Tapahtuman idea onkin innostaa erilaisin keinoin kaikenikäisiä ja taustaisia liikumaan oman kunnan rajoissa. Ensin pitää lähteä tavoitteellisesti liikkeelle ja sen jälkeen liikunnan tuoma ilo vie mennessään, toteaa tapahtuman pääjärjestäjä Pekka Sillanpää.

RESUL Four Day March -tapahtuma on saanut suojelijakseen vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastajan eversti Jukka Nurmen. Hänen etämarssiterveisensä on luettavissa tapahtuman verkkosivuilta.

R4DM-kanavat
Kotisivu:
<https://resulfourdaymarch.fi>
Vuoden 2021 FB-event: facebook.com/events/951990032239228
Etämarssit kokoava FB-sivu: facebook.com/RESUL4DM
Instagramissa kuvat voi jakaa tunnisteilla #R4DM21 ja #RESUL sekä merkitä @resulfourdaymarch

Otto Kannianen toiseksi TURPO-tietäjä finaalissa

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Kuva
Juha Hyvärinen

Keski-Suomesta jyvaskyläläinen Otto Kannianen osallistui TURPO-tietäjä kilpailuun ja eteni kisan finaaliin, mikä pidettiin toukokuun puolivälissä. Kilpailu on yksi Reserviupseeriliiton ja Reserviläisliiton päätapahtumista ja kisassa testattiin lukiolaisten tietämystä turvallisuuspolitiikasta ja Suomen puolustusjärjestelmästä.

Loppukilpailussa osallistujien piti lukea ote turvallisuuspolitiikan selonteosta ja kirjoitettava alle kahdessa tunnissa, miten suurvaltojen välinen keskinäisriippuvuus ja keskinäinen kilpailu vaikuttavan Itämeren ja Suomen turvallisuuteen. Parissa minuutissa piti myös perustella tulisiko asevelvollisuuden koskea myös naisia. Kannianen ei nähnyt pakkoa hyvänä ratkaisuna naisten asepalvelukseen. Hän kertaili vastaustaan Keskisuomalaisen haastattelussa, sillä tavoin, että naisten ja miesten tulisi kutsunnoissa käydä testit, joiden perusteella palvelukseen valittaisiin soveltuvimmat.

Otto Kannianen tämän vuoden kevätkausi on ollut ylioppilas-keväät. Hän kirjoitti seitsemän ainetta ja kaikista aineista saavutti laudatur-arvosanan. Syksyllä hän aloittaa oikeustieteen opinnot Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa. Paikka tähän opintajoon tuli lukiolaisten oikeusguru-kilpailun myötä. Oikeudellinen ala on ollut hänen haaveenaan pitkään ja nyt sitä pääsee käytännössä toteuttamaan. TURPO-tietäjäkisan palkinto luovutettiin Otto Kanniaiselle reservipiirien järjestämässä palkitsemistilaisuudessa Jyväskylässä 18.6.

Keski-Suomen Maanpuolustaja

Lehti on Keski-Suomen reserviupseeri- ja reserviläispiirien tiedotuslehti. Se uutisoi pääsääntöisesti piirien alueen maanpuolustustapahtumia. Lehteä ei voi tilata. Se sisältyy jäsenen suorittamaan jäsenmaksuun.

Keski-Suomen Maanpuolustajan seuraava numero 3/2021 ilmestyy syyskuussa viikolla 38.

Aineistot päätoimittajalle 31.8.2021 mennessä.

Osoitteenmuutokset:

RUL:

jasenasiat(at)rul.fi,
puh. 09 405 62011

RES:

jasenasiat(at)reservilaisliitto.fi,
puh. 09 405 62010

Julkaisijat:

Keski-Suomen reserviupseeripiiri ry
Keski-Suomen reserviläispiiri ry

Päätoimittaja:

Tapio Paappanen, Vitsakuja 3,
42700 KEURUU
Puh. 0400 626 695
Email: paatoimittaj(at)ksrespiirit.fi

Ilmoitusmyynti ja markkinointi:

Veijo Mononen, puh. 040 744 1444
Email: veijo.mononen(at)gmail.com

Sivunvalmistus- ja taitto:

Tapio Paappanen Ky, Vitsakuja 3,
42700 KEURUU

Painopaikka:

Sata-Pirkan Painotalo Oy, Pori

Kansikuva:

SA-kuva

Lehden avustajia:

Hannu Karjalainen, Valkeakoski
Martti Porvali, Jyväskylä
Jukka-Pekka Suutarinen, Jyväskylä
Panu Moilanen, Jyväskylä
Perttu Hietanen, Korpilahti
Matti Hyvärinen, Korpilahti
Väinö Mononen, Eno

Keski-Suomen reservipiirit:

Toiminnanjohtaja Tapio Paappanen
Email:
reserviupeeri(at)ksrespiirit.fi
reservilaispiiri(at)ksrespiirit.fi

Piiritoimisto:

Gummeruksenkatu 7
40100 Jyväskylä

Piirien verkkosivut ja Facebook:

www.ksrespiirit.fi
Verkkotoimittaja Juha Hyvärinen
Email: verkkotoimittaja(at)ksrespiirit.fi

Piirien puheenjohtajat:

Reserviupseeripiiri:

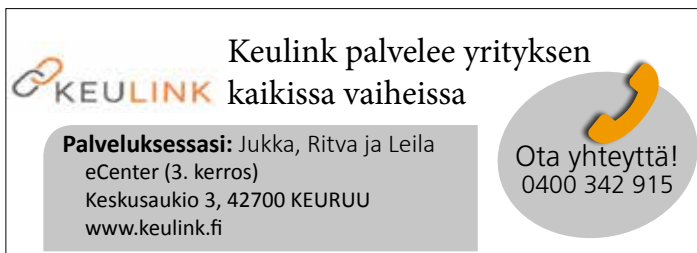
Mika Pakkanen, Jyväskylä,
puh. 040 500 7642

Reserviläispiiri:

Perttu Hietanen, Korpilahti,
puh. 040 507 1684

Piirien taloudenhoitaja:

Katri Tynkkynen
Email: katri.tynkkynen(at)op.fi

KAKKONEN-YHTIÖT

vitreo

Challenging city spaces

www.vitreo.fi office@vitreo.fi

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

MIKÄ ON SINUN TARINASI?

Tarinasi takana – Movya!

Tarjoamme asiakkaan brändin analyysistä ja todellisen palvelutarpeen selvittämisestä lähtevää digitaalista palvelumuotoilua sekä markkinointi- viestinnän strategista suunnittelua.

www.movya.fi

URTTI &
TOIVAINEN
ASIANAJOTOIMISTO

• kiinteistöoikeus
• riitojen ratkaisu • työoikeus

www.urtti.fi | 0400 565 361

Osaaminen
kilpailukyvyksi

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Turvallista palvelua 24/7

www.k2turvapalvelut.fi
24/7 päivystys
0100 5248 (2,50 €/puhelu + alv 24 %)

Hälytyskeskus

- Valvontaa yli 3 000 kohteessa, yli 700 kameralla
- Turvahälytysvalvonta
- Hälytyskuvavalvonta
- Palolinjojen valvonta

Kiinteistövalvomo

- Etähallintaa ja energiatehokkuutta yli 300 kohteessa
- Hälytysten arviointi ja toimenpiteet etäkäytöllä 24/7
- Energiatehokkuuden ja olosuhteiden optimointi
- Prosessien toiminnanvarmistus

Call Center

- Vastaanottaa yli 13 000 palvelupyyntöä kuukaudessa
- Valtakunnallinen palvelukeskus
- Palvelupyynnot eri kanavista, kirjaus asiakkaan järjestelmiin
- Kiinteistötietojärjestelmä (huoltokirja) asiakkaalle

INFONIA®

isoweli

**OIKEAT TYÖKALUT
YLLÄPITOON**

Helppokäyttöinen ohjelmisto ylläpidon tueksi.

<https://eners.fi>

tieto akseli

Arvon asiantuntijasi.

Taloushallinto | Palkanlaskenta | HR-palvelut | Tilintarkastus | Yritysjärjestelyt